

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 73 +++ 6 • JUNIJ 2006

REPUBLIKA
SLOVENIJA
LJUBLJANA

**CVETNA NEDELJA V SLOMŠKOVEM DOMU
V RAMOS MEJILI - Foto: Jože Cesnik**

**Srečanje DELEGACIJE PARLAMENTARNE KOMISIJE
DRŽAVNEGA ZBORA RS**

za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu
in **MEDORGANIZACIJSKEGA SVETA** v Slovenski hiši.

Foto: Marko Vombergar

DVE KNJIGI

MARKO KREMŽAR

Pred dobrim letom je izšla ob stoletnici prve slovenske gimnazije obširna, lepo opremljena knjiga z naslovom: »Sto let Zavoda svetega Stanislava«. Na 708 straneh velikega formata vsebuje, poleg pomembnih uvodnih misli, podrobno kroniko tega častitljivega zavoda, ki je dal v teku preteklega stoletja našemu narodu vrsto pomembnih katoliških izobražencev.

Ker so 'Škofovi zavodi', kot je 'Zavod sv. Stanislava' splošno poznan, neločljivo povezani z zgodovino slovenskega naroda, je ob branju zavodske kronike mogoče slediti težki poti, ki jo je naš narod prehodil v razburkanem dvajsetem stoletju. Tako na primer poglavje: »Politične in narodnostne razmere na Kranjskem v začetku 20. stoletja« omogoča bralcu razumevati težave tistih dni. Zvemo tudi, da je bil v času prve svetovne vojne zavod »Samostojna cesarsko kraljeva bolnica št.1 v Šentvidu«. Temu obdobju posveča zbornik 11 zanimivih strani s statistikami in fotografijami. Tudi pričetek druge svetovne vojne z izgonom profesorjev in dijakov ter zasedbo Zavodov po nemškem okupatorju aprila 1941 je skrbno opisan, prav tako tudi težave, ki so sledile v zasilnih prostorih Baragovega semenišča, kjer je škofijski zavod dočakal konec vojne.

Poglavje, ki opisuje dogodke v vojnih letih 1941-45 se konča z zapisom o žrtvah, ki jih je ta doba zahtevala od osebja in od dijakov škofijske gimnazije. Na koncu omenja, da je »še povsem neraziščeno, koliko dijakov domobrancev je bilo vrnjenih iz Ve-

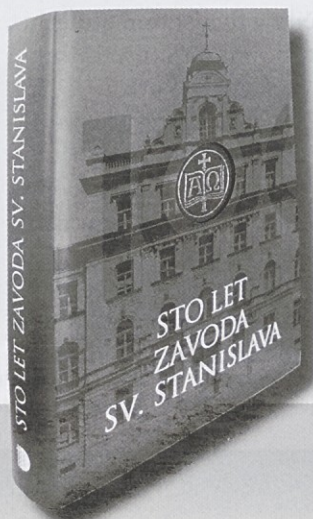
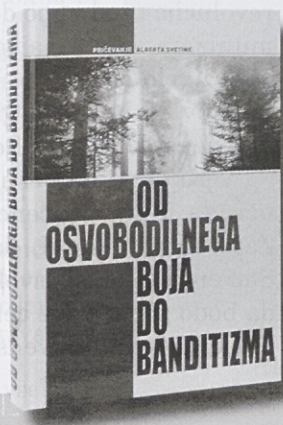
trinja, prav tako pa ne poznamo njihove usode« (str. 206). V naslednjem poglavju je popisan 'frontalni napad' komunistične oblasti na versko šolstvo med leti 1945 in 1950. O tem, kar se je dogajalo v Škofovih zavodih med majem in avgustom leta 1945 pa najdemo v tem velikem zgodovinskem popisu le, da je 9. maja zasedla 'zavodsko posest' v Šentvidu IV. Jugoslovanska armada in da so »prostorji služili tudi za začasno zbirališče s Koroške vrnjenih domobrancev in civilistov. V nekaterih prostorih naj bi deloval oddelek občine Šentvid, ki je imel nalogo gospodarske oskrbe zavoda« (str. 235).

Če hočemo vedeti kaj več o usodi mogočnih stavb škofijske gimnazije v tem času, moramo seči po drugi knjigi, ki je izšla v Ljubljani leta 2004, to je pred izidom omenjenega zbornika.

Nekdanji namestnik načelnika OZNE za Ljubljano, Albert Svetina, posveča v svoji knjigi pričevanj z naslovom »Od osvobodilnega boja do banditizma« posebno poglavje prav »Oznovskemu taborišču v Šentvidu nad Ljubljano«, ki je bilo takoj po vojni v prostorih Zavoda sv. Stanislava (str. 212). Na tem mestu lahko beremo, da je bilo »v nekdanjih Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano največje oznovsko taborišče v Sloveniji.« To koncentracijsko taborišče je bilo po Svetinovih besedah »ogromno, predvsem pa je

bilo prenapolnjeno in dobro zastraženo. Ker v zgradbi kmalu ni bilo več prostora, so taborišče razširili tako, da so z apnom zunaj na travniku naredili črto in za njo postavili stražo z mitraljezi in razsvetljava. Črta je

bilo prenapolnjeno in dobro zastraženo. Ker v zgradbi kmalu ni bilo več prostora, so taborišče razširili tako, da so z apnom zunaj na travniku naredili črto in za njo postavili stražo z mitraljezi in razsvetljava. Črta je

delila stražarje na eni strani in množico ljudi na drugi. Bilo jih je čez sto tisoč.«

Ta Svetinov opis le potrjuje nekatera pričevanja redkih rojakov, ki so bili v tem koncentracijskem taborišču zaprti in so to preživeli. Večina od omenjenih sto tisoč ljudi, ki so jih imeli slovenski komunisti tam zaprte, je bila pomorjena bodisi v Brezarjevem breznu, bodisi v Rogu. Seveda niso bili vsi Slovenci. Svetina pravi, da »je bilo vse pomešano, vojaki in civilisti. Med njimi so bili nemški vojaki, visoki oficirji, četniki, ustaši, slovenski domobranci...«.

Poseben bataljon Knojevcev, to je vojakov »izvršnega organa OZNE za aretacijo in likvidacijo političnih nasprotnikov« (str. 146) je vodil »zapornike iz Šentvida na začasno tovarno postajo pri Remizi v Dravljah, kjer so jih nalagali na železniške vagonne in nato vozili na morišča v Kočevski Rog.« (str. 213)

Dejstvo tega koncentracijskega taborišča po svoji množičnosti in krutosti daleč presega vse, kar se je v sto letih dogajalo v prostorih Zavoda sv. Stanislava pa tudi kjerkoli drugod v Sloveniji na cerkveni zemlji. Škofovi zavodi niso bili le kraj, kjer so komunisti jetnike izstradali do onemoglosti, ampak so bili kot del genocidnega načrta, tudi predsoba smrti. V sobah, v kapeli in v dvorani, kjer sedaj katoliški vzgojitelji vzgajajo novo generacijo Slovencev, so prestajali pred dobro polovico stoletja, tisoči njihovih rojakov in bratov po veri, mučenje in lakoto, ko so se pripravljali na smrt.

Svetina zaključí svojo pripoved o tem oznovskem taborišču z besedami: »Vse, kar sem videl v tem taborišču, obsojam, ker je bilo strašno.« Te strahote pisci zbornika ob stoletnici Škofovih zavodov očitvidno ne poznajo in je zato tudi ne obsojajo, kot je storil to nekdanji funkcionar OZNE.

Ideologija, ki je povzročila v dvajsetem stoletju po vsem svetu nad sto milijonov žrtev, je bila gonilna sila komunistične partije, katera je za nekaj mesecev spremenila prostore katoliškega vzgojnega zavoda v mučilnico in za večino zapornikov tudi v zadnjo postajo pred moriščem. Pod tem vidikom so Škofovi zavodi prav kakor Rog in Teharje del strašnega svetovnega pretresa. Če spominski zbornik o njem molči, je ta molk več kot zgovoren.

Da je bilo koncentracijsko taborišče v Šentvidu

pod komunisti tiste mesece največji zaporniški kompleks na Slovenskem in kam je od tam vodila pot veliko večino jetnikov, ni bila nikoli skrivnost. Sto tisoč jetnikov, ki so šli skozi te zapore v neposredni bližini Ljubljane, ni bilo mogoče prikriti. Vendar se o tem dolga leta ni govorilo. Strah je bil razumljiv. Težje je razumeti "obziren" molk sedanjih upravnikov Zavoda sv. Stanislava, petnajst let po koncu totalitarnega režima. Ali ne bi smeli pričakovati, da bodo vzgojitelji s spoštovanjem zapisali tudi ta del zavodske zgodovine? Ali ne bi bilo primerno na tako pomembnem mestu, kot je zbornik ob stoletnici, opozoriti nove generacije dijakov, da živijo, študirajo in se igrajo na tleh, ki so blagoslovljena s trpljenjem in s krvjo njihovih prednikov? Kako naj rastejo mladi v svojem krščanstvu, če živijo dan za dnem v prostorih, kjer so trpeli tisoči, od teh mnogi zaradi svoje vere, pa so do njih brezbrizni?

V spomin na ta dogajanja, za katere po poldrugem desetletju svobode ve vsak, ki hoče vedeti, v prostorih Zavoda sv. Stanislava ni spomenika ne spominske plošče. Pravijo, da bodo postavili v ta namen mozaik v zavodski kapeli. Lepo je to. Vendar desetletja, ki so trpeli in umirali na zavodskih tleh, niso notranja zavodska zadeva. So del slovenske, evropske in svetovne zgodovine. Prostor, kjer je bilo v času komunizma največje koncentracijsko taborišče v Sloveniji, bi zaslužil javno obeležje. Ali morda še prevladuje mnenje, da iz obzirnosti do rabljev ni primerno biti ponosen na svoje junake in mučence ter da je nanje dovolj le tih, občasen spomin?

Vsi mučeni na tem prostoru niso krščanski mučenci, vsi pa so žrtve komunistične zablode in krutosti njenih pripadnikov. Delijo usodo z ostalimi, ki jih je na Slovenskem pomorila revolucija pred in po dosegu oblasti. Kot žrtve komunizma so del največjega krvoprelitja, kar jih je doživelo človeštvo. Vendar se zdi, da ni veliko rojakov, ki bi slutili globoki pomen teh žrtev, za katerih število ve le Bog.

Verujemo, da resnica osvobaja in zgodovina uči, da je kri mučencev seme novih kristjanov. Zato smemo upati, da se bodo nove generacije Slovencev nekoč osvobodile prikritih strahov, in da bodo znale bolje ceniti krvavo seme slovenske Cerkve pa tudi slovenskega naroda.

MOJ BRAT

P. BAZILIJ ALBIN VALENTIN *

V maju in juniju 1945, ko so Angleži vračali slovenske domobrance s Koroške v Jugoslavijo, so iz Avstrije nasilno vračali v Sovjetsko zvezo tudi sovjetske državljane, med njimi Kozake, ki so med vojno bežali iz komunističnega 'raja' na Zahod. Slovenski begunci, ki smo prišli z vetrinjskega polja tri tedne kasneje v lienško taborišče, smo zvedeli, kaj se je tam dogajalo. Da bi se rešili nasilne vrnitve v domovino kot

klavna živina v smrt, so mnogi Kozaki in tudi cele družine skakali v Dravo in utonili. UR.

NIKOLI NE BOM POZABIL tistih tihih blagoslovljenih večerov v Tirolah, ko se je srce kljub tujini umirilo in pozabilo na prestano gorje. V cerkvi se je oglasil edini zvonček, da je prijetno domače odjeknilo med visokimi smrekami. Nekje na Burgu so zateglo mukale krave. Na vso dolino je legala rahla meglena koprena in ovijala v hrib potisnjene kmetije. Kristeinbach je v večernem miru močneje zašumel po skalah proti dolini. Toda njegova pesem me ni motila, ampak uspavala.

Sleherni večer sem presedel na klopi ob križu ter gledal v okna mičnih tirolskih hišic, ki so se druga za drugim prižigala v bregu. Kakor bi poredno mežikala, ker so prehitela zvezde na večernem nebu, ki je počasi temnelo.

Ob takih trenutkih je v meni vedno utihnil vihar, da sem se znova in znova čudil, kako je to sploh mogoče. Odkod neskončni mir daleč od rodne grude in svojih, ko me vse dni razjedajo moreči dvomi bodočnosti in krvavi vetrinjski spomini?

Da, tirolski večeri so mi vselej

prinesli spokojnost.

Vselej? Ne! Eden izmed njih, večer devetega junija leta Gospodovega obiskanja tisoč devet sto petinštiridesetega, me je zopet spomnilo, da je domovina daleč, daleč ...

Sedel sem kot navadno na klopi ob križu in gledal po Kristeinu, ki se je vedno bolj pogrezal v molk noči. Poleg mene je ležala kitara. Matilda, domače dekle, je igrala, predno je stekla z bratcem domov.

Po poti iz Rieda so odjeknili koraki. Po obrisih sloke postave

sem že od daleč spoznal, kdo prihaja. Kozak mojih let, v ruskih vojaških hlačah in strganem tirolskem sukniču, ki je večkrat poprosil pri mojem krušnem očetu. Bil je eden tistih, ki so jih hoteli vrniti Rusom, a je srečno ušel iz peggeškega taborišča. Skrival se je v gorah – kakor sto in sto drugih – in prihajal k kmetom po živež. Edino orožje, ki je ostalo molčečemu, vase zaprtemu fantu, je bilo bodalo, katerega ročaj je gledal izza desnega škornja.

Večkrat sva se videla pri Oberwasserlechnerju, si izmenjala pozdrave in šla vsaksebi. Gotovo je vedel, da sem begunec, kakor sem poznal tudi jaz njega. Toda vsak je imel svoje misli in čeprav sva si bila blizu po skupni usodi, so naju ločili jezik, narodnost in vera. Bil je preveč vase zaprt in nezaupljiv, da bi silil vanj.

Tudi oni večer sva se pozdravila in fant je hotel mračno mimo mene. Toda njegove oči so zagledale kitaro, ki je počivala na klopi. Zažarele so od hrepenenja in ustnice so se mu rahlo premaknile. Obstal je za trenutek, kakor bi se ne mogel prav odločiti. Morda je zgubil vero v dobre ljudi in se je bal, da bo hladno odbit.

»Ali smem?« je končno tiho poprosil v ruščini.

Pokimal sem.

Takoj je pristopil in segel po

Fotografija je iz leta 1995. Od nekdanjega peggeškega taborišča je takrat stala samo še baraka št.10. Foto: Stane Snoj

kitari. Dvignil jo je rahlo, kot bi se bal, da bi jo zbolelo. Otožen smehljalj mu je pričaral jamice na lica, ko je sedel poleg mene in nastavil prste na strune.

Zavzet sem ga gledal. Saj ni upal začeti. Zrl je nekam v hrib na drugo stran potoka in se boril sam s seboj. Kakor bi vedel, da ga bo pesem preveč prevzela, a ne bi rad pred tujcem kazal svojih čustev.

Razumel sem ga in mu rahlo položil roko na ramena. Hvaležno me je pogledal in nato so njegovi prsti začeli živčno božati strune. Sprva nežno, da so me že prvi, komaj slišni zvoki prevzeli. Nisem še slišal tako igrati. Glasovi so se prelivali v en sam spev ranjenega srca in prav zato prodirali v mojo notranjost ter me odeli v mehko otožnost. Bol in hrepenenje so izražali akordi, ki so postajali vedno močnejši. Končno so zadoneli, kakor bi hoteli prepviti vihar krivic, ki se je tako neusmiljeno razbesnel nad Kozakom in menoj in milijoni brezdomcev.

Mir tirolskih večerov je zginil iz moje duše.

Tujec je pozabil, da sedim poleg njega. Zaprl je veke, izpod njih pa je začela drseti solza za solzo. Ni jih zdrževal. Polzele so po mladem, skoraj dekliskem licu, ki mu je komaj pognal prvi puh, pa ga že neusmiljeno bičajo viharji življenja. Ustnice so mu drgetale. Nič več ni mogel obvladati boli, ki mu je divjala v prsih: izlil jo je iz sebe v nežni ruski pesmi, da sem ginjen poslušal njegov čisti tenor. O daljni domovini širnih step ob tihem Donu, kjer stoji njegov dom in njegova mati zaman hodi na prag, kdaj bo zaslišala peket konjskih kopit in zagledala sina Kozaka. O grudi zemljice, ki so mu jo vzeli, o kosu domačega kruha, o šopku s sosedovega vrta ...

Kje si, mir? Z vsakim jekom strun, z vsakim tonom glasu je bila v meni močnejša zavest, da sem na tujem, da ne bom v Tirolah nikoli doma. Mir je izginil, kot bi ga vzel večerni veter. V meni je zadivjal vihar tujine: v hipu so stale pred menoj vse krivice, ki spremljajo brezdomce. O, vi,

od Boga samega stokrat prekleti, kdo vam je dovolil krasti domove? Kdo vam daje pravico nad našimi življenji? Rablji, rablji! ...

Oni trenutek je neznanega otroka širnih ruskih step zblížal s sinom slovenske zemlje. V Kozakovo pesem se je prikradla z njegovo tudi moja usoda. Roka je tesneje objela dečkova ramena, desnica pa se je sama sprožila in poiskala njegovo.

»Hvala ti, brat!«

Umolknil je in me gledal, kakor bi se sramoval solza. Toda verjetno je opazil, da se svetijo tudi moje oči, kajti šepetaje mi je vrnil isto besedo: *»Brat ...!«* Morda je prvič v tujini občutil, da nekdo z njim deli trpljenje.

Nato so njegovi prsti zopet poiskali strune. A zdaj nič več rahlo in obzirno. Strastno so udarili po njih. Spomini na dom so izvabili iz fantovega srca divjo kozaško pesem, v kateri je hotel zadušiti svojo bol. Zdelo se mi je, da gleda v duha pred seboj hrzajoče konje v krvavem metežu za svobodo doma. Kot bi stal ob bregovih Dona in se čudil njegovim valovom ...

»Hej, naš očka; tihi Don!«

Hej, pokaj, moj tihi Don, tak kalen se vališ?

Hej, zakaj rdeč kot kri tja v dalj hitiš? ...«

Pesem hrepenenja, ljubezni in sovraštva obenem, zaupanja in obupa.

»Hej, naš očka, tihi Don! ...«

Posebni akordi. Dlan je v trenutku umirila brneče strune in odrinila kitaro od sebe. Zdelo se mi je, da jo je zasovražil, ker mu je vzpodbudila domotožje. Tudi jaz sem jo. Kozakova glava pa je kakor mrtva omahnila na prsi. Zaihtel je na glas.

Ne vem več, kako dolgo sva sedela na klopi ob križu. Povedala sva si, kdo sva in od kod, šepetala sva si o domovini, kot bi se poznala že od rane mladosti. Razumela sva se. Dečko iz ruskih step je bil prvi v tujem svetu, ki sem mu potožil svojo bol. In vem, da sem bil prvi, ki je poslušal njegovo zgodbo. Postala sva si brata.

»Bog s teboj, Vasilij!« sem se poslovil.

»Do svidanja, Vasja!« mi je krepko stisnil desnico.

Tisti večer dolgo nisem mogel zaspati. Tujina je kot težka skala ležala na mojih prsih. Daleč, daleč nekje za gorami sem čul utripati srce domovine.

Naslednji večer sem Vasja zaman pričakoval: ni ga bilo v Kristein. Nikoli več. Dopoldne so bili pri nas Angleži s tankom in kamionom. Lovili so ubegle Kozake in se fantu verjetno ni

Drava z mostu v mestu Lienz na Tirolskem. Foto: Stane Snoj

FOTO: STANE SNOJ

Kozaško pokopališče iz leta 1945 v Lienzu

zdelo varno priti.

Čez štiri dni pa sva se srečala drugje ...

Z izposojenim kolesom sem se peljal v Lienz. V Thalü so me ustavili vojaki in zahtevali papirje. Star oguljen kolar mi je pomagal, da mi niso delali prevelikih sitnosti.

Ko sem zopet sedel na kolo in nadaljeval pot, je za mano privozil kamion. Sovražil sem to enakomerno brnenje in vsak vojaški avto me je spomnil brezkončnih vrst vetrinjskih transportov, ki so vozili smeh naših fantov in od skrbi zorane obraze naših mož v smrt ter bi moral z njimi skoraj tudi sam v naročje kočevskih jam ...

Ognil sem se s ceste, da me je prehitel.

Kaj se morda varam? O Bog!

Nisem se motil. Na odprtem avtomobilu so med oboroženimi vojaki sedele štiri osebe. Prvi pogled mi je povedal, da je dekle Rusinja. V enem izmed moških pa sem spoznal – Vasja.

»Vasja, Vasja!« ... se je utrgalo iz mene. Hitreje sem pognal kolo.

Brat me je slišal. Ozrl se je in me spoznal. Otožno se je na-

smehnil, nato pa dvignil desnico in mi zamahnil v poslednji pozdrav. Vojaki so se malomarno okrenili in brez srca gledali, komu velja.

Kamion se je med ropotom oddaljeval. Mene pa je grenko stisnilo v grlu: Vasja je kriv samo to, da je Kozak. Vlečete ga rabljem, kakor tisoče naših. Kakor živino nas prodajate ...

Sredi ceste sem stopil s kolesa in gledal za avtomobilom, dokler ni izgnil za ovinkom.

»Do svidanja, Vasja! ...«

Ko sem nekaj mesecev kasneje v poznem popoldnevu iz lienškega begunskega taborišča odšel proti Dolsachu, da bi pri dobrih ljudeh poprosil grizljaj kruha, sem čisto slučajno obstal pred grobom. Za cestnim jarkom je bila gomila zemlje s pravoslavnim križem, zbitim na hitro roko in brez orodja. Z njega pa so nemo strmele vame razmetane črke: Vasja Ivanov, VI. 1945.

Pa ne da bi ...

Streslo me je.

Morda je pokopan on, moj brat. Mesec se ujema. Ime prav tako, za rodbinsko ime žal nisem vedel. Če so ga peljali s kamionom in je hotel pobegniti, so za njim streljali ...

Mnogo sličnih ruskih grobov je bilo ob glavni cesti in za Dravo iz tistih žalostnih dni. Prijatelji, ki so se skrivali po okolici, so na tihem pokopavali prestreljena telesa, za katere se nihče ni menil. Sam ne vem zakaj, toda domala sem se prepričal, da stojim pred grobom svojega ruskega brata. Tistega svetlolasega Vasja, ki so ga oropali vsega in ne bo videl nikoli več svojega doma. Tudi mati ga zaman pričakuje na pragu kozaške domačije na Donu.

Veter je zašuštel med jelšami ob cesti in zdelo se mi je, da slišim Vasjevo pesem: »Hej, pokaj, moj tihi Don, tak kalen se vališ?...«

Potem sem – ne da bi komu pravil – večkrat obiskal samotni grob ob cesti pred Dolsachom. Gomilo sem očedil plevela in jo okrasil s cvetjem. Tako lepo je bilo sedeti ob njej in poslušati v vetru spev ruskega brata. A v njegovi pesmi ni bilo več sovraštva in obupa: bilo je odpuščanje in mir.

Mir večnosti, ki ga tudi tujina vzeti ne more.

* Objavljeno v 'Mislih' junija 1973

**Življenje gre svojo pot, ne
ustavlja se – ne zavoljo
krivic, ne zavoljo smrti.
Celi narodi so izginili
iz zgodovine, svet je stal
naprej in čas se ni usta-
vil. Toda na eno ne pozabi-
mo: večnost utripa od
vekomaj do vekomaj in
v tej večnosti je ohran-
jeno vse, kar je v času
izginilo in v času umrlo.
Mislimo na to, ko v duhu
obiskujemo prah teh, ki
so bili nekoč z nami. V
teharskih grobeh raste
nad njimi trava in žito,
po gmajnah robida in
srobot, toda ta prah je
poleg dobrih ljudi doma
edino, kar domačo zeml-
jo še posvečuje.**

KAREL MAUSER

Nameni Apostolata molitve

za junij

SPLOŠNI: Da bi krščanske družine z ljubeznijo sprejele vsakega otroka, poklicanega v življenje, in z ljubečo pozornostjo obdajale bolne in ostarele, ki potrebujejo nego in pomoč.

Ze po svoji naravi je družina človeku prva 'zibelka' ob zori življenja in kraj, kjer ob zatonu življenja dobi varstvo in pomoč. Tako bo tudi ostalo. Nihče ne more zanikati dejstva, da samo ljubeča skrb in toplina resnične družine lahko predstavlja tisto okolje, v katerem bo človek spočet in poklican v bivanje na oseben, človeka vreden način; to je iz ljubezni očeta in matere, ki ju združuje trdna zakonska zveza. Božji načrt za nadaljevanje človeškega življenja tako vključuje našo soudeležnost ali sodelovanje v njegovem stvariteljskem delu in zato tega nihče ne more spreminiti.

Bog je Stvarnik vsakega posameznika in ima načrt z vsakim

otrokom, ki ga pokliče v bivanje. Ljubi ga zaradi njega samega z osebno ljubeznijo. Danes je vse bolj potrebno temu področju posvečati veliko pastoralne skrbi in dela. Mladi zakonci in tisti, ki se na zakon pripravljajo, morajo 'na novo odkriti' otroka kot dragocen Božji dar, ki je staršem zaupan v varstvo, da bi ga z veseljem sprejeli, ga ljubili in vzgajali kot človeško osebo in Božjega otroka.

Temeljno poslanstvo družine je, da je potopljena v Božjo ljubezen. Potem bodo v njej poleg najmlajših našli varnost in toplino tudi šibkejši člani: bolni, invalidni in ostareli. Tudi njih je treba sprejeti in jim priznati človeško dostojanstvo z vsemi pravicami, ki izhajajo iz njega ne glede na njihovo telesno ali duševno stanje. Ne smejo se čutiti zapuščene, nekoristne in odvečne. Ravno obratno: njihova ljubezen, izkušnje in že sama prisotnost so velik dar za družino in za vso družbo. Sevedapomeni dolgotrajna skrb za bolne in ostarele dodatno

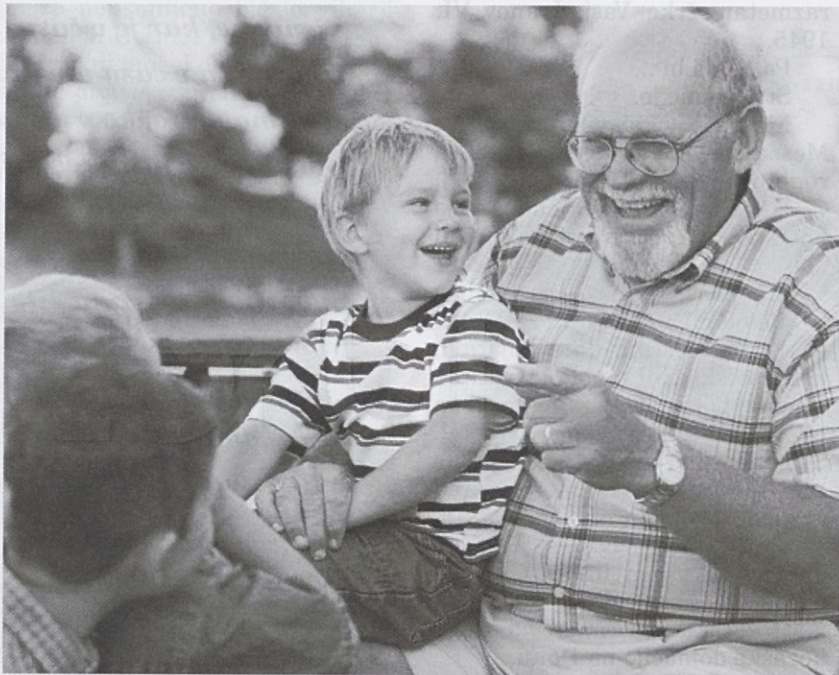
obremenitev. Dolžnost družbe je, da v takih primerih daje družinam ustrezno podporo v obliki finančne, socialne, zdravniške in če je potrebno tudi prostovoljne pomoči. Nikoli ne pozabimo Jezusovih besed: »Kar ste storili enemu mojih najmanjših bratov in sester, ste meni storili.«

MISIJSKI: Molimo, da bi pastirji in verni kristjani imeli medverski dialog in delo za inkulturacijo evangelija za vsakdanjo nalogo, s katero podpirajo evangelizacijo narodov.

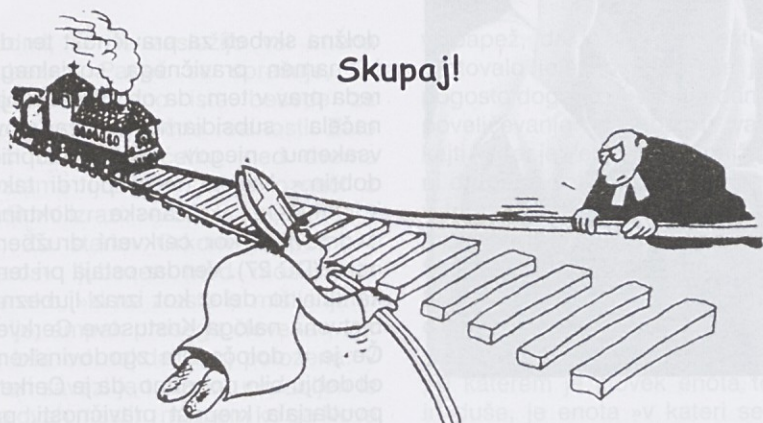
Cerkev se nikoli ne bo odpovedala misijonski dejavnosti, s katero oznanja evangelij vsem narodom sveta. Evangelij naj odmeva v življenju vse človeške družine, za katero je Jezus Kristus »Pot, Resnica in Življenje«.

Pri tem pa se srečujemo z najrazličnejšimi verami, po katerih človeštvo izraža svojo željo za združenje z božanstvom, kakor koli že si to božanstvo predstavlja. Cerkev se želi pogovarjati z voditelji teh ver, želi imeti, kot pravimo, medverski dialog. Pri tem mislimo na druge krščanske Cerkve in na velike verske skupnosti, kot so judje, muslimani, budisti, hinduisti v Indiji in šintoisti na Japonskem.

Pri tem medverskem dialogu želijo predstavniki Cerkve najprej poslušati, da bi bolje razumeli druga verstva. V teh verstvih so izražena človeška hrepenenja po spoznanju prave človekove poti. Marsikaj imamo skupnega, predvsem neprestano iskanje resnice, prizadevanje za mir v svetu, za človekove pravice in za priznavanje duhovnih vrednot tudi v javnem življenju. Cerkev na vsa ta prizadevanja gleda v luči razodete resnice. Evangelij za nikogar ne bi smel biti nekakšen tuj nauk, ampak je luč, ki razsvetljuje vsako človeško kulturo. Kristjani si moramo prizadevati za inkulturacijo evan-

Skupaj!

gelija, to je za sprejemanje vsega resničnega in dobrega v vseh kulturah, seveda v zvestobi evangeliju. Ta naj oplemeniti vse kulture.

SLOVENSKI: Molimo, da bi se med nami poglobila veselje do življenja in ljubezen do otrok.

Mesec junij je mesec nezadržne naglice. Vsi smo priča razcvetu narave, ki pod toplimi sončnimi žarki cveti in napoveduje ter daje sad. Kot da hoče pred poletno sušo pokazati, kar zmore, kar skriva – izjemno lepoto, ki jo je prejela od svojega Stvarnika. Sonce je toplo, a ne pretoplo; svetlobe, ki jo prinaša dan, zvečer kar noče biti konec, je najdaljša v letu. Zemlja je po zgodnje-spomladanskem deževju rodovitna in sveža. Z naglico se odpira cvet za cvetom, ki jih žuželke oprahujejo in omogočajo novo rojstvo. Krog življenja, ki v tem mesecu zaživi, nam skozi paletu barv kaže Njega, ki je o človeku rekel: »Gospoduje naj zemlji« (1 Mz 1,26). Gospodovati ne pomeni samo vladati in izrabljati, pomeni najprej spoštovati stvarstvo, iskati v njem sledove Božjega stvariteljskega prsta, pomeni ljubiti, kar nam je podarjeno, da bi človek nikdar ne podvomil o Božji ljubezni, ampak Boga uspel odkriti v vsakem življenju. Ljubiti stvarstvo pomeni

ljubiti življenje, ljubiti življenje pa pomeni ljubiti vir življenja, pomeni ljubiti Boga.

V tem mesecu se zaključuje tudi šola. Otroci dobivajo zadnje ocene, poskušajo iztisniti še zadnje atome moči, da bi uspešno zakorakali v počitniške dneve. Kar so skozi leto zamudili po lastni krivdi ali po krivdi drugih, skušajo v zadnjih dneh nadoknaditi in prepričati svoje učitelje, da je njihovo znanje zadovoljivo. Molimo za njihov uspeh in jim stojmo ob strani. Kakšna umetnost je biti dovolj strog in dovolj ljubezniv, biti dovolj razumevajoč in dovolj zahteven, biti prijatelj in učitelj. Bog nam daje otroke, da bi jih v njegovem imenu vzgajali, da bi jim izkazovali ljubezen, ki jo ima On do svojega Sina, da bi se otrok veselili, kot se je On veselil Jezusa pri njegovem rojstvu, krstu (Mt 3,17) in skozi vse njegovo življenje.

Veselimo se stvarstva in življenja, ki se v njem skriva, veselimo se najlepšega daru, ki nam ga pošilja Stvarnik – to so otroci. Veselimo se Njegovega Sina in vseh naših otrok, ki so največji dokaz, kako se Bog vsak dan znova sklanja k nam.

J.F.

MOJA SVETA HOSTIJA

MATI ELIZABETA KREMŽAR

Gledam jo...

V ciboriju zlatem počiva,
vsa moja nebesa skriva
ena sveta hostija.

Preden ugasnejo zvezde neba,
preden užgo se robovi gora,
moja bo hostija sveta.

Molim jo ...

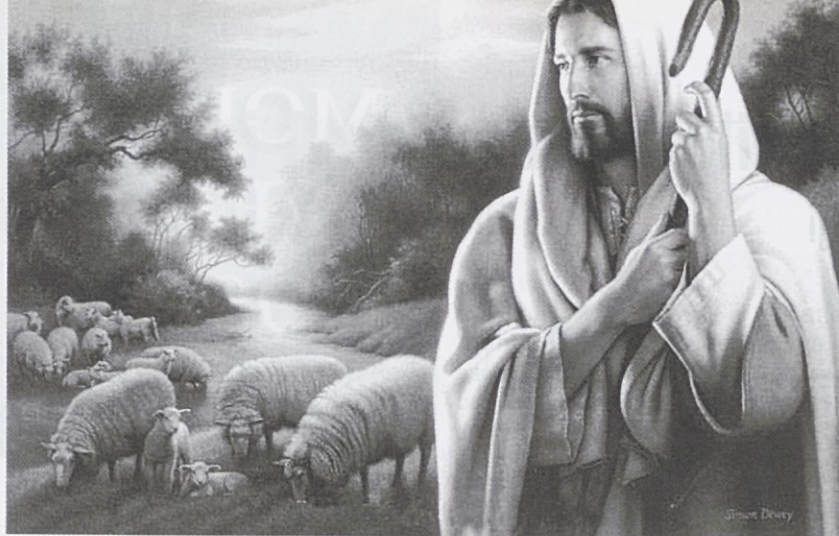
Od vekov namenjena zame,
da božjo ljubezen mi vname
ena sveta hostija.

Serafi bodo strmeli pred njo,
angelom jo bo odreklo nebo ...
moja bo sveta hostija.

Ljubim jo ...

Saj hrani mi morje radosti,
užitek nadzemskih sladkosti
ena sveta hostija.

Vzemite vso zemljo, vso njeno prelest,
pustite mi eno, le eno posest:
moja je hostija sveta.

Papež Benedikt XVI.: »BOG JE LJUBEZEN«

Komentar MARKO KREMŽAR

»B ožja ljubezen do svojega ljudstva in do človeka je tako velika, da je hkrati ljubezen in odpuščanje. (...) Bog tako ljubi človeka, da je sam postal človek, da ga spremlja celo v smrti in tako spravi med seboj pravico in ljubezen« (DC 10).

Gornji odstavek Benedikta XVI. morda ni osrednja misel njegove okrožnice »Bog je ljubezen« (Deus caritas est), zdi pa se, da je sedanji papež postavil prav s to mislijo svojo prvo okrožnico v sklad s socialnimi dokumenti svojih prednikov, ki so zaznamovali poldrugo stoletje družbenega nauka Cerkve. Bog, ki je neskončna Pravičnost in brezmejna Ljubezen, daje v svojem odnosu do človeka prednost ljubezni, to je usmiljenju. Cerkev je sicer to vedno učila, zanimivo pa je, da je kljub temu ta okrožnica do zdaj prvi cerkveni dokument posvečen izključno ljubezni, najvišji od vseh kreposti.

Zgodovinski okvir

Ko je proti koncu 19. stoletja papež Leon XIII. pripravljaj okrožnico »Rerum novarum« (1891), s katero je pričel novo obdobje katoliškega družbenega nauka, je stal pred nelahko odločitvijo. V Franciji so mnogi katoliški misleci zagovarjali

stališče, naj rešujejo katoličani rastoče socialne probleme tako, da dopolnjujejo pomanjkljivosti in krivice takratnega kapitalizma ter liberalne družbe po poti krščanske ljubezni. Drugi, posebno nemški in belgijski katoličani pa so poudarjali, da je delavsko vprašanje predvsem vprašanje pravice, ker se delavcem godi krivica ter da je razmerje med delodajalci in delavci treba urejati s pravičnimi socialnimi zakoni. Leon XIII. in njegovi nasledniki so pod tem vidikom, s poudarkom na potrebi osebne, družbene in mednarodne pravičnosti, razvijali sodobni družbeni nauk katoliške Cerkve.

Benedikt XVI. v okrožnici »Deus caritas est« povzema delo svojih prednikov na tem področju tako, da omenja vse njihove socialne okrožnice ter poudari, da je »država

dolžna skrbeti za pravičnost ter da je namen pravičnega socialnega reda prav v tem, da ob spoštovanju načela subsidiarnosti, zagotovi vsakemu njegov delež skupnih dobrin.« Na ta način potrdi tako kontinuiteto krščanske doktrine o državi, kakor cerkveni družbeni nauk (DC 27). Vendar ostaja pri tem karitativno delo, kot izraz ljubezni, bistvena naloga Kristusove Cerkve. Če je v določenem zgodovinskem obdobju bilo potrebno, da je Cerkev poudarjala krepost pravičnosti, pa je njena stalna in nenadomestljiva naloga, da oznanja in širi ljubezen.

Ljubezen je dar

Papež pričinja okrožnico z besedami apostola Janeza: »Bog je ljubezen, zato tisti, ki živi v ljubezni, živi v Bogu in Bog živi v njem. (...) Mi smo spoznali ljubezen, ki jo ima Bog do nas, in verujemo vanjo.« (1Jn 4,16) Pomeni, pravi papež, da »človek ne postane kristjan iz neke etične odločitve ali zaradi neke ideje, marveč zaradi srečanja z neko Osebo«, z Jezusom Kristusom, učlovečenim Bogom. »Ker nas je Bog prvi vzljubil,« (1Jn 4,10) ljubezen zdaj ni več le zapoved, temveč »odgovor na dar ljubezni, s katero nam Bog prihaja naproti.« »Bog podarja ljubezen človeku zastonj, na skrivnosten način«, in ta božja »ljubezen je bistveno povezana z resničnostjo človeške ljubezni« (DC1).

V teh uvodnih stavkih je nakazano izhodišče sporočila, ki ga je namenil Benedikt XVI. škofom, duhovnikom, redovnikom in laikom katoliške Cerkve z namenom: »da bi tako v svetu vzbudil novo zavzetost za konkreten človeški odgovor na božjo ljubezen« (DC1).

Vsebina ljubezni

V današnjem svetu se rado dogaja, da izgubljajo besede svoj pravi pomen. Tudi beseda »ljubezen« je že dolgo uporabljana v medijih pa tudi v vsakdanjem pogovoru precej ohlapno. »Ljubezen« je danes najbolj rabljena in tudi najbolj zlorabljena beseda« (DC2). Z isto besedo označujemo različne odnose med

ljudmi, ki ne zaslužijo vsi imena ljubezen. Papež se sprašuje, če ne uporabljamo iste besede za popolnoma različne realnosti. Zato loči takoj v začetku med dvema vrstama ljubezni, ki ju označi z grškimi izrazi: »eros« in »agapé«.

Že starim Grkom je pomenil »eros« ljubezen med moškim in žensko, »ki ne zraste iz mišljenja in volje, ampak presega človeka«, ker je bila od nekdanj vanj položena. V Stari zavezi je ta izraz uporabljen le na dveh mestih, medtem ko ga Nova zaveza ne uporablja in se za pojem ljubezni poslužuje besede »agapé« (DC3). To je bilo iz verskega stališča potrebno, ker so poganska verstva videla v »erosu« božansko silo in povezovala svoja »bogoslужja« z razvratno spolnostjo.

Benedikt XVI. opozarja s tem v zvezi, da imata »eros« in »božansko« res nekaj skupnega, kajti »tudi te vrste ljubezen obljublja neskončnost, večnost ter večje in drugačne vrednote od onih, ki jih ponuja naša vsakdanjost.« Vendar ko poskuša človek »doseči ta cilj, se ne sme prepustiti nagonu. Mora se očistevati, zoreti, kar ga vodi po poti odpovedi. To ni zavračanje erosa, (...) marveč njegovo ozdravljenje, da more doseči svojo resnično veličino« (DC5).

Tak pogled na človekovo ljubezen izvira iz poznanja njegove narave, ki vsebuje telo in dušo. »Človek je resnično on sam, kadar sta telo in duša povezana v enoto. Če bi človek hotel biti le duh in bi hotel zavrčeti meso, kot da bi bila to le nekaka dediščina živali, bi telo izgubilo svojo čast. Pa tudi nasprotno je res, kadar zavrača človek svojo duhovnost in sprejema le telesnost kot edino resničnost, prav tako izgubi svojo veličino. (...) Človek, oseba, ljubi kot enotna stvar, katero sestavljata tako telo kot duša. (...) Le na ta način dozori ljubezen – eros – do svoje resnične veličine« (DC5).

Včasih očitajo krščanstvu, pra-

vi papež, da je v preteklosti nasprotovale telesnosti, kar se je res pogosto dogajalo. »Vendar današnje poveljevanje telesnosti je varljivo, kajti kadar je »eros« tako ponižan, da ni drugega kot »seks«, se spremeni v tržno blago, v predmet, ki ga je mogoče kupiti in prodati, še več, v takem primeru postane tudi človek le predmet trgovine.« To pripelje človeka do razvrednotenja telesa, kar nasprotuje krščanskemu nauku, po katerem je človek enota telesa in duše, je enota »v kateri se duh

in materija prepajata ter dosegata tako novo vrednoto.« Da pa se »eros« lahko povzpne v ekstazo božanskega, »da nas more dvigniti preko nas samih, mora stopati po poti askeze, odpovedi, očistevanja in ozdravljenja« (DC5).

Ljubezen, ki je resnično odkritje drugega in ki presega začetni egoizem, imenuje Sveto pismo Stare zaveze »agapé«. Na tej stopnji postane ljubezen skrb za drugega. »Ne išče več sebe, to je potopitve v opojnost sreče, temveč želi dobro ljubljenega bitja. Taka ljubezen postane odpoved, je pripravljena na žrtev in jo celo išče« (CD6).

Prava ljubezen teži po dokončnosti in sicer v dvojnem pomenu:

hoče biti edina (samo do določene osebe) in trajna (za vedno). »Ljubezen je usmerjena v večnost«, teži po večnosti, zato je zvestoba njen bistveni del. Ko je Jezus izrekel besede: »kdor bo skušal rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa ga bo izgubil, ga bo rešil« (Lk17,33); je mislil na svojo lastno pot, ki ga je vodila preko križa k vstajenju, (...) opisal pa je tudi »bistvo ljubezni in človekove eksistence« (DC6). Čeprav je »eros« v začetku predvsem čutna vznešenost pred obljubo lastne sreče, bo človek ob bližini drugega vedno bolj iskal njegovo srečo in vedno bolj skrbel zanj. Na ta način se »eros« polagoma dopolnjuje z »agapé«. Vendar, človek ne more neprestano le dajati. Kdor ljubezen daje, jo mora tudi sprejemati kot dar. Kdor hoče postati studenec »žive vode, se mora tudi sam neprestano napajati iz prvotnega izvira, ki je Jezus Kristus, iz čigar prebodenega srca priteka božja ljubezen« (DC7).

Misel o Bogu, ki ljubi človeka, je bila novost, ki jo je prineslo pred tisočletji v poganski svet svetopisemsko sporočilo Stare zaveze. Aristoteles je v svojih razmišljanjih prišel do razumevanja božanstva, ki vodi in ureja svet in ki naj bi ga človek ljubil, vendar to popolno, samo sebi zadostno božanstvo ne bi ljubilo nikogar razen sebe. V nasprotju s takim pojmovanjem pa je Bog, ki se razodene Izraelu, Bog, ki ljubi. Bog Izraelcev svoje ljudstvo izbere in ga ljubi s popolno ljubeznijo, ki je hkrati »eros« in »agapé« (DC 9). To je ljubezen, ki se razdaja, ne da bi zahtevala povračilo, je pa tudi ljubezen, ki odpušča.

Božja ljubezen do človeka je tako velika, »da obrne Boga proti samemu sebi, njegovo ljubezen proti njegovi pravičnosti« (DC10). V tem odnosu med pravičnostjo in ljubeznijo lahko zasluži kristjan skrivnost križa. Človek z grehom izziva božjo pravičnost, katero uravnoveša s križa božje usmiljenje.

Druga novost starozaveznega sporočila, sredi pogankega sveta, pa je bila v pogledu na podobo človeka. Bog ustvari človeka, a da ga reši samote, mu podari družico, ki je »kost iz njegove kosti in meso iz njegovega mesa« (Prim. 1Mz 2,23). Pomeni, da more človek doseči svojo polnost le, ko postane 'celota' v skupnosti z osebo drugega spola. Na ta način »je 'eros' bistveno zakoreninjen v človekovi naravi« (DC11).

»Eros usmerja človeka v zakonsko zvezo, ki je po svojem bistvu enkratna in dokončna. Tako in samo tako dosega zakon med možem in ženo svojo notranjo bit. Podobi monoteističnega Boga, odgovarja monogamni zakon.« Prav ta trden odnos med erosom in zakonsko zvezo, o kateri nam govori Sveto pismo, je bil za poganski svet novost in je še danes značilnost, ki ji v ostalem svetu ni najti para (DC11).

Dar nove zaveze

Resnična originalnost Nove zaveze ni v novih zamislih, marveč v Kristusovi osebi, ki spreminja pojme v meso in kri. V osebi Jezusa Kristusa je Bog sam, ki gre za 'izgubljeno ovco', katera predstavlja izgubljeno človeštvo. V Jezusovi smrti na križu se uresniči misel o Bogu, v katerem prevlada usmiljenje nad pravičnostjo. Od takrat je le iz tega vidika mogoče razlagati, kaj je v resnici ljubezen. Iz tega razumevanja, »iz tega pogleda najde kristjan pot, da ve, kako naj živi in ljubi« (DC12).

Jezus je z ustanovitvijo evharistije med zadnjo večerjo podaril človeštvu svojo trajno prisotnost. Že v tistem trenutku je daroval učencem samega sebe v kruhu in vinu. V evharistiji ne sprejemamo pasivno učlovečene Besede, temveč postanemo del njegovega daro-

vanja. Podoba zakonske zveze med Bogom in Izraelom je postala tako resničnost na prej nepojmljiv način (DC13).

Vendar ima zakramentalna »mistika« tudi socialni značaj. »Pri obhajilu sem povezan z Gospodom, kot vsi ostali obhajanci.« »Združitev s Kristusom je obenem združitev z vsemi, katerim se On podarja. Ne morem imeti Kristusa le zase, lahko mu pripadam le v povezavi z vsemi, ki so ali ki bodo Njegovi« (DC14). Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta neločljivo povezani. V najmanjšem, v najbolj zapuščenem in »neznatnem od naših bližnjih srečujemo Jezusa in v Jezusu srečujemo Boga« (DC15).

Ljubezen in življenje

Po razmišljanju o tem, kaj pomeni ljubezen, odgovarja papež na vprašanje, kako naj to ljubezen živimo? Ali je mogoče ljubiti nevidnega Boga? Ali je mogoče ljubezen zapovedati?

V Janezovem evangeliju beremo naslednje Jezusove besede: »Če kdo pravi, da ljubi Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnivec, kajti kdor ne ljubi brata, ki ga vidi, ne more ljubiti Boga, katerega ne vidi« (1Jn 4,20). Pomeni, da je »ljubezen do bližnjega pot, ki vodi do srečanja z Bogom in da če zapiramo oči pred bližnjim, postanemo slepi tudi za Boga« (DC16).

Vendar je Bog v svoji ljubezni prišel človeku na pomoč. Z učlovečenjem druge božje Osebe je postal viden. »V Jezusu moremo videti Očeta«, je zapisal apostol Janez (prim. Jn14,9). Prisoten pa je med nami Bog tudi po svoji Cerkvi, »po ljudeh, v katerih se razodeva, po svoji besedi, v zakramentih, predvsem pa v evharistiji. V bogoslužju Cerkve,

v njeni molitvi in v živem občestvu vernikov izkušamo božjo ljubezen, zaznavamo njegovo navzočnost in se je učimo prepoznavati tudi v vsakdanjem življenju« (DC17).

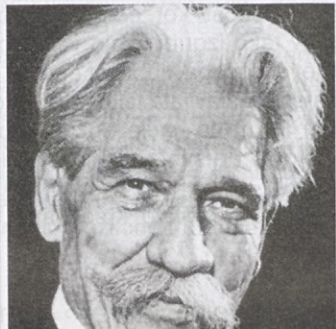
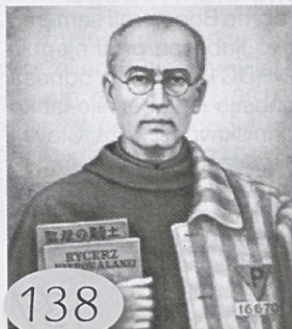
Bog ne zahteva od nas čustev, ki jih ne bi mogli občutiti. Ljubi nas in nam da svojo ljubezen občutiti. Kot odgovor na to neskončno ljubezen se porodi ljubezen tudi v nas (DC17). Vendar ljubezen niso le čustva, ki so po svoji naravi minljiva. Čustvo ljubezni je lahko »čudovita pričetna iskra, ni pa celota ljubezni«. »Zrela ljubezen povzema vse človekove zmogljivosti in vključuje celotnega človeka« (CD17).

Ljubezen je doživljanje, ki ni nikoli dokončano, nikoli dopolnjeno. Resnična ljubezen se spreminja skozi življenje, dozoreva in prav zato ostaja sebi zvesta. Vsebinska prave ljubezni je, da imaš rad isto in zavračaš isto, kot ljubljena oseba. »Zgodovina ljubezni med Bogom in človekom je v tem, da ta skupnost volje raste v skupnost mišljenja in čutenja, da tako naše želje vedno bolj sovpadajo z božjo voljo.« Božja volja neha biti nekaj, kar nam je z zapovedmi naloženo od zunaj, temveč postane naša lastna volja (DC17).

Ljubezen do bližnjega je prav v tem, da »v Bogu in z Bogom ljubim tudi osebo, ki je sicer ne maram ali katere niti ne poznam.« Naučim se gledati drugega, ne le z lastnimi očmi in čustvi, temveč iz perspektive Jezusa Kristusa. »Ko pa gledam človeka s Kristusovimi očmi, mu lahko podarim veliko več kot le stvari, ki so potrebne na zunaj: lahko ga osrečim z ljubečim pogledom, ki ga potrebuje.«

»Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta neločljivi, ker sta ena sama zapoved« (DC18).

Dalje prihodnjič

ROBERT, cistercijanski opat ok. 1100 – 1159

7. junij

Eno pomembnih duhovnih žarišč na slovenskih tleh je cistercijanski samostan v Stični na Dolenjskem. Beli menihi, kakor cistercijane imenujejo zaradi njihove bele redovne obleke, so se tam naselili že leta 1136, sedemnajst let pred smrtjo sv. Bernarda, ki velja za pravega ustanovitelja cistercijanskega reda. Bil je tako močna osebnost, da je vtisnil globok pečat svojemu - dvanajstemu - stoletju.

Podobno kot sv. Bernard na evropski celini, je na angleškem otoku deloval njegov sodobnik sv. Robert, prvi cistercijanski opat onkraj Rokavskega preliva. Rodil se je okoli leta 1100 v kraju Gargrave v grofiji York. Bil je silno vedoželjen in nabral si je ogromno znanja, toda bolj ko se je bogatilo njegovo znanje, bolj je v njem zorelo spoznanje: »Samo Bog je velik, človek velja le toliko, kolikor cene ima v božjih očeh.« Po mašniškem posvečenju je nekaj časa opravljal duhovniško službo v domačem kraju. V želji, da se duhovno poglobi, je vstopil v benediktinski samostan Whitby, ki pa se je mu je zdel premalo strog. Predstojniki so mu dovolili, da je z nekaterimi somišljeniki odšel v samostan Fountains blizu Yorka, kjer so menihi živeli po zgledu cistercije Clairvaux v Franciji, katere ustanovitelj je bil sv. Bernard.

Tako je Robert postal cistercijan in v redovnem obnovitelju sv. Bernardu je videl tistega glasnika z neba, ki ga je ves čas iskal. Z Bernardom sta kmalu postala prijatelja in sta si živahno dopisovala. Samostan Fountains je privabljal mlade može, željne zdrave duhovnosti. Ko je postal pretesen, je Robert dobil nalogo, da ustanovi nov samostan v škofiji Durham, ki mu je dal ime

Newminster (Novi kloster). Menihi so ga izbrali za opata. Robert je uresničeval svoje želje iz mladosti in pa tudi zamisli redovnega ustanovitelja sv. Bernarda. Ko je tudi Newminster postal pretesen, je Robert med 1143-48 ustanovil še tri nove cistercijanske samostane.

Pri vsem njegovem delu ga je vodila misel: ponižnost je temelj vsemu in vsa rast je iz milosti. Krotil ni samo svojega telesa, ampak tudi svojega duha, ki naj ga razsvetli samo božja luč. Iz njegovih ust je bilo slišati neprestano hvalo Bogu, da mu je očitno pomagal pri premagovanju težav, ki jih je nova ustanova morala prebroditi, preden se je ustalila. Robert se je držal cistercijanskih redovnih pravil, ki jih je bil izdelal Anglež Štefan Harding - je vendar za svoje opatijske sprejemal pobude še od drugod. Tako je po zgledu prvih puščavnikov uredil post ob kruhu in vodi za ves štiridesetdanski post. Izogibal pa se je vsake samovoljnosti. Ko so ga neki zavistneži tožili sv. Bernardu, je Robert šel k njemu. Srečanje je bilo prijateljsko in Bernard mu je izkazal popolno zaupanje ter je odobril njegovo delo.

Od prvih dni svojega redovniškega življenja je Robert imel pristrčne stike s svetniškim puščavnikom Goderikom. Ko ga je leta 1159 zadnjikrat obiskal, je po vrnitvi v Newminster zbolel in po dveh tednih 6. junija umrl blažene smrti. Ob češčenju, ki se je takoj začelo, so mu menihi pripravili grob v samostanski cerkvi. Njegov god so vedno obhajali 7. junija. Že v življenju se je o njem širil glas, da ima dar prerokovanja in videnj. Njegovi samostani so srečno prestali vse viharje, ki so kasnejša stoletja zajeli Cerkev na Angleškem.

SILVESTER ČUK

ČE JE BOG DOBER, ZAKAJ OBSTAJA TRPLJENJE?

Vsak človek se nekega dne v življenju sooči s trajnim trpljenjem ali pa ga odkrije v bližnji okolici. Tedaj se pojavi razpoka. Vse se sesuje... Na dan privre vprašanje: zakaj, in predvsem: zakaj jaz. Kaj sem storil slabega? To je zlom ali upor, ki nas lahko obrne od Boga.

- Ta reakcija je popolnoma človeška in običajna. Človek ni ustvarjen za trpljenje. Po prekinitvi življenjskega udobja in po razpoki, ki jo ta povzroči v srcu, človek odkrije notranjo željo po sreči, ki prebiva v vsakem.
- V bistvu se trpljenje dotakne najgloblje skrivnosti našega bitja in nas spomni na srečo, za katero smo ustvarjeni in ki nam je odvzeta. Trpljenje se razodeva kot nekaj, kar manjka.
- Prav zato trpljenja ne moremo spontano sprejeti, kajti v sebi je nesprejemljivo. Vzbuja nam strah, zato ga zavračamo. Ustvarjeni smo namreč za življenje. Hkrati pa nas nekaj vodi naprej od strahu, v plahost, v neke vrste spoštovanje in še globlje do sočutja. Trpljenje, moje in tvoje, se dotika te skrivnosti, ki mi je tako blizu, ker je moja in me hkrati tako presega: skrivnost človeka, skrivnost zla in njegovih korenin, ki se pogrezajo v zgodovino in človeško dušo.
- Bogu, Stvarniku in Gospodu, zastavljamo vprašanje: Zakaj? Skušnjava, da za avtorja vsega zla osumimo Boga, je velika. »Če bi bil Bog dober, bi tega ne dopustil, ne bi tako deloval.« Pravzaprav se to dogaja že od izvirnega greha. Bog se ni spremenil. Spremenili smo se ljudje.

IZ INTERVJUJA

Odgovarjal je **ANDRÉ FROSSARD** (1915-1995), ugledni francoski novinar, mislec, pisatelj in kritik. Njegov oče je bil več let glavni tajnik francoske komunistične stranke in otrok ni imel verske vzgoje. Ko mu je bilo dvajset let, pa se je čudežno spreobrnil v treh minutah, ko je v neki kapeli iskal prijatelja. Dogodek je opisal v znani knjigi »Bog biva, srečal sem ga«. Tam pravi, da se mu takrat, ko je šel iz cerkve kot katoličan, ni zdelo nič manj čudno, kot če bi se po obisku živalskega vrta vračal domov kot žirafa.

ANDRÉ FROSSARD

- Morda pa bomo kaj odkrili pri Njem, ki nas je rešil zla: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil. Učite se od mene in našli boste spokojnost svojim dušam« (Mt 11,28-29). To so besede Jezusa Kristusa, o katerem pravi Sveto pismo: »On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine« (Iz 53,4). On, ki je bil krivično obsojen na smrt, da bi »po njegovih ranah ozdraveli.« (Iz 53,5)
- Kaj nam kaže njegovo življenje in kaj o njem poroča evangelij? Ne prihaja k nam Bog - sodnik, temveč ponižni Bog, 'trpeči služabnik', ki je popolnoma prevzel nase človeško pogojenost s trpljenjem, da bi nas potolažil in nam ga pomagal nositi.
- »Bog ni prišel, da bi nam odvezl trpljenje, ni prišel, da bi nam ga razložil, temveč je prišel, da bi ga napolnil s svojo navzočnostjo,« pravi Paul Claudel. In to do njegovih globin.
- Kristus gre še dlje: za naše odrešenje daruje svoje trpljenje in svojemu trpljenju pridružuje naše trpljenje in s tem odpira življenjsko pot. Vabi nas, da vstopimo v njegovo šolo. Osemnajstletno dekle, sladkorna bolnica, takole pravi: »Jezus nas ljubi in ne dopusti, da bi bili obremenjeni s pretežkim življenjem. Zaupa nam in nas potrebuje pri svojem poslanstvu: privedi vse ljudi k Očetu. Kakšno veselje, da sodelujemo pri poslanstvu, ki ga vodi Bog!«

Iz revije *On živi*

Kako, da ste se v trenutku začutili katoličana in ne na primer kalvinista, baptista, pravoslavca, jehovca, mormona?

Nič nisem izbiral. Eno-stavno sem spoznal, da je moj družinski naslov »Rimska Cerkev«. Ko sem pozneje študiral, sem dosegel, da je bilo meni v trenutku dano, do česar se je Cerkev dokopala v stoletjih.

Zakaj ste se odločili ravno za krščanskega Boga, zakaj ne na primer za Alaha?

Alahu se ne moreš približati. Samo krščanskega Boga lahko srečamo. On prihaja k nam sam in to v tolikšni ponižnosti, da ga lahko zaužijemo.

Pravijo, da ste pesimist?

Kristjan ne more biti nikoli pesimist! Kristjan je izrazit optimist, saj ve, da bo na koncu zmagalo dobro. Res pa je, da je treba prej preskočiti meje tega sveta ...

Kako berete Sveto pismo?

Takó, kakor je. To je knjiga navdiha. Vsaka beseda je prepojena z božjo prisotnostjo. Pri Bogu ni razlike med tem, kar govori, in med tem, kar jè.

Napisali ste knjigo »35 dokazov, da vrag biva«. Torej ste prepričani o njegovem bivanju?

Vsekakor, saj ga Sveto pismo omenja 147 krat.

Kako sodite o bodočnosti vere?

Živimo v zelo resnih časih. Treba je biti oprezen in vero stalno utrjevati v ljudeh, ki so jo ohranili. Imeti vero - ni lahka stvar.

Ali je mladina danes sprejemljiva za vero?

Mislím, da celo bolj kot smo mi sposobni prav in privlačno ji jo približati. Mogoče zato tolikokrat ne uspemo, ker smo izgubili sposobnost prikazovati vero z življenjem. Manjka nam tudi zanos za apostolsko delo.

Katere Jezusove besede so vam najdražje?

Vse. Vsaka ima vsakomur vsak čas kaj povedati. Če pa že hočete, ona »O krivičnem oskrbniku« (Lk 16,1), ki ga je gospod pohvalil. Čudovita je. V njej je vsa velikodušnost našega Boga, tako neizmerno bogatega, da se dá okrasti.

Kateri vam je najmočnejši dokaz za Jezusovo božjo naravo?

Začudili se boste: njegov vzklik na križu »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!« Te besede kažejo, kakor da se je Jezus zaradi nas odrekel svojemu božanstvu. Tako velikodušen more biti samo Bog. Mi si še v najboljšem primeru ne-

kaj le vselej pridržimo zase. On nič! To ne more biti človek.

Katero knjigo o Kristusu bi priporočili za branje?

Nobene! Samo Evangelij. Vse druge razočarajo. Kakor je Kristus edini posrednik med Očetom in nami, tako je Evangelij edini posrednik med nami in Jezusom.

Iz knjige *Mozaik*

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Slišal sem, da je zadnje čase Cerkev v Kanadi, konkretno v Montrealu, prodala nekaj cerkva, ker jih verniki niso mogli več vzdrževati. Vernikov je bilo vedno manj, vzdrževanje cerkva je pa bilo tako drago – v Kanadi posebej zaradi kurjave in dolgih zimskih mesecih, da Cerkvi skoro ni preostalo drugega kot prodati nekaj cerkva. Moje vprašanje: ali je res potrebno, da ima Cerkev sploh cerkve in druge lastne bogoslužne prostore? Ali ne bi lahko v kakšnem drugem prostoru vršila svoja bogoslužna opravila?

Najprej to, da bogoslužne stavbe, torej cerkve in kapele, niso potrebne za Boga, kajti vse veselje je v nekem smislu njegov tempelj. Bogoslužne stavbe so potrebne za človeka in jih zato tudi najdemo po vsem svetu, pri vseh narodih, tudi pri najbolj preprostih ljudstvih. V takih stavbah smo lahko bolj zbrani, se čutimo bliže Bogu, lahko skupno molimo in nam nabožna opravila vzbujajo večjo pobožnost. Gradimo posebne stavbe za razne javne potrebe: ministrstva, sodne palače, šole itn. In naj ne bi bile potrebne cerkve, kjer se lahko

verno ljudstvo zbira, da daje Bogu dolžno bogoslužje? Svete stavbe so tako potrebne za bogoslužje, da jih brezbožniki začno podirati, kakor hitro pridejo kje na oblast, ker hočejo prizadeti Cerkev in odvrniti ljudi od vere. Ali nismo doživljali tega tudi v Sloveniji med komunistično revolucijo in tudi po njej? Preveč so jim bile na poti, ker so jih spominjale tega, česar se sovražniki Boga in Cerkve niso hoteli spominjati. Če že gradimo in tudi krasimo javne palače, javne spomenike, ni mar prav, da z veliko večjo pravico in dolžnostjo gradimo in krasimo naše cerkve in druge bogoslužne stavbe – ne na čast ljudem, ampak Bogu na čast in njegovim častilcem v dobro?

2 - Ugotavlja se, da je vedno več ateistov na svetu. Ob tem dejstvu se verjetno marsikdo sprašuje, če je religija res tako potrebna, kot se navadno govori. Če se vedno več ljudi ne briga zanjo, se še lahko govori, da je človeštvu religija potrebna in še več, obvezna?

Religija je potrebna in obvezna, ker je utemeljena na nujnih odnosih med Bogom in človekom. Bog ima pravico zahtevati, da ga vsi ljudje priznajo za to, kar je, in mu zatorej tudi izkazujejo primerno čiščenje, ljubezen, hvaležnost in pokorščino. Ker je Bog človekov Stvarnik, ga mora človek kot takšnega priznati in ga moliti. Ker je njegov Gospod, mu mora služiti. Ker je njegov Dobrotnik, mu je dolžan izkazovati hvaležnost. Ker je njegov Oče, mu je dolžan ljubezen. Ker je zanj vir vsega dobrega, se mora obračati nanj z različnih vrst molitev.

Bog je človeka ustvaril in vse, kar ima, ima končno od njega. S tem, da človek to resnico prizna, mu že izkazuje dolžno čast. Ker človeku naravni zakon govori, da je Bog ne samo njegov Stvarnik, ampak tudi Gospod, je jasno, da mu mora to veselo in hvaležno priznati in moliti njegovo neskončno veličastvo in mu služiti z vsem, kar ima.

Bog je tudi človekov največji dobrotnik. Vse, kar dobrega ima in prejema, ima končno od Boga. Tudi to, kar prejema od drugih, ima svoj zadnji izvor v Bogu. Vsem ljudem pa je že po naravi jasno, da je hvaležnost dobrotniku človekova dolžnost. Če to velja za odnose med ljudmi, velja še v večji meri v človekovem odnosu do Boga. Biti Bogu hvaležen za nešteto dobrot, ki smo jih prejeli in jih neprestano prejemamo od njega, je jasno vsakemu človeku, da je to naša dolžnost. Tega niso dolžna le plemenita srca, to je stroga dolžnost vsakega človeka.

Bog pa je človeku tudi Oče, zato ga mora človek tudi ljubiti. V družini so otroci dolžni svojim staršem spoštovanje, ljubezen in pokorščino. Zakaj? Mar zato, ker so starši bogati ali pa modri? Ne, tudi če so starši revni in preprosti, bolni in neizobraženi,

Ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa!

Intervju s patrom JAMESOM MANJACKALOM – (Konec)

Bog pogosto ne ozdravi ljudi, ki imajo vsaj po videzu sodeč globoko vero in se nam zdi celo, da si 'zaslužijo' ozdravitev - na primer papež Janez Pavel II. -, ozdravijo pa tisti, za katere tega ne bi nikoli pričakovali. Zakaj nekateri ozdravijo, drugi pa ne?

Ha, to je pa zelo zanimivo vprašanje. Tudi v bolnišnicah ne ozdravijo vsi. Če pogledamo, kaj piše v Prvem Janezovem pismu - 5. poglavje, 14. vrstica -, vidimo, da piše, da nam bo darovano, karkoli bomo prosili v njegovem imenu, ampak le, če bo v skladu z njegovo voljo.

Torej poznamo različne vrste ozdravljenja: gre za popolno ozdravitev, gre za počasno, postopno ozdravitev, včasih pa ne gre za ozdravitev.

Veste, tudi trpljenje je dar. Poglejte Jezusa - trpel je, in ni nikoli prosil za ozdravljenje. Poznate zgodbo patra Pija - vedno je trpel na svojem telesu, in ni nikoli prosil za ozdravljenje svojega telesa. Jezus je v vrtu Getsemani prosil Očeta za milost, da bi lahko trpel. Tudi pater Pij je prosil za milost, da bi lahko nosil trpljenje na svojem telesu.

Jaz imam veliko trpljenja, veliko bolečin: vem, da veliko ljudi ozdravi po moji molitvi, jaz pa ne prejmem ozdravljenja. Poznam pa smisel svojega trpljenja: jaz sem Jezusov - delam njegovo delo, in tudi trpim,

molim, kot je on molil. Moram biti tak, kot je on. Seveda moram tudi trpeti, kot je trpel on.

Zato včasih Gospod pokliče ljudi tudi k trpljenju. Trpljenju, ki je namenjeno njihovem lastnemu posvečenju ali posvečenju njihovih otrok, družine. Dragi moji, mi ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa! In takrat, kadar iščemo njegovo voljo, on najbolje ve, kaj je najbolje za nas.

Zdaj pa boste vprašali: Kaj pa je Božja volja? Odgovor najdemo v Prvem pismu Tesaloničanom - 4. poglavje, 3 vrstica: »*Kajti to je božja volja za vas, vaše posvečenje.*« Aleluja! Na vsakih duhovnih vajah oziroma na vsakem seminarju želim, da Slovenci ta odgovor ponovijo. In rečem: Četudi bi ponoči, opolnoči prišel angel ter vas vprašal, kaj je Božja volja za vas, morate biti pripravljeni na odgovor in reči: Moja svetost, moje posvečenje.

Seveda v končni fazi ne bomo večno živeli tukaj na zemlji. Danes nihče ne govori o

so jim otroci dolžni spoštovanje, ljubezen in pokoščino in sicer samo zato, ker so njihovi starši. Bog pa je za nas več kot naš oče in naša mati. On nam je dal življenje, nam ustvaril dušo in telo in nas neprestano ob- sipava s nešteto dobrinami. Otrok, ki bi pozabil na svoje dolžnosti do staršev, bi bil sprijen otrok. Kaj naj potem rečemo o človeku, ki pozablja na svoje dolžnosti do svojega nebeškega Očeta, ki neprimerno bolj zasluži naše spoštovanje, ljubezen in pokoščino, kot tudi najboljši starši.

Bog je tudi človekov Gospodar, kateremu je človek dolžan pokoščino. V človekovo srce je Bog zapisal zakone, po katerih mora človek živeti in ki mu jih javlja vest. Če človek ne živi po teh zakonih, ki mu jih javlja vest in zakoniti človeški zakonodavci, greši in ga bo Bog, neskončno svet in pravičen, za to tudi kaznoval. Za svojo nepokoščino bo moral človek Bogu zadostiti in delati pokoro.

In končno, ker je Bog za človeka edini vir vseh dobrot, je jasno, da se mora človek nanj obračati s prošnjami, da prejme od njega, kar za svoje življenje in srečo na svetu potrebuje. Veliko večino stvari, ki jih potrebujemo, nam Bog daje, ne da bi ga posebej zanje prosili. Nekateri nam pa da le, če ga zanje prosimo. Odtod zatorej za človeka absolutno nujna potreba molitve, zlasti prošnje in zahvalne, pa tudi pravne in čistilne molitve. Vse to je človek dolžan Bogu in ker so prav te njegove dolžnosti bistveni elementi religije, je jasno, da je za vsakega človeka religija nujno potrebna in strogo obvezna.

življenju po smrti, vsakdo želi tukaj na zemlji živeti dlje in dlje. Zato ljudje drvijo in tečejo k najrazličnejšim energetikom in energijam, da bi dobili čimveč življenja tu na zemlji. Karkoli boste poizkušali storiti na tem področju - nekega dne boste kljub temu umrli. Takrat pa morate biti glede nečesa gotovi: morate biti gotovi, da vas čaka soba v nebesih. Da pa bi si zagotovili to sobo v nebesih, moramo sedaj imeti vero v Jezusa.

Verujte v Jezusa! Ljubite Jezusa! Sledite Jezusu! Bodite v njegovem kraljestvu. Mnogi se tega žal žal ne zavedajo.

Videl sem že mnogo ozdravljenj, mnogi pa niso ozdraveli - mogoče imajo premalo vere, mogoče ne molijo dovolj ali pa živijo v grehu ...

Videl sem, kako so po teh seminarjih mnogi ljudje ozdraveli: gredo in se recimo spravijo z drugimi ali pa gredo in opravijo dobro življenjsko spoved ali pa začnejo več moliti.

Vidimo, kako so na primer ljudje, ki so bili paralizirani, ozdraveli. Človek, star, recimo 38 let, je bil paraliziran. Jezus ga je srečal v templju, kjer je ta človek molil. Jezus je na tega človeka pogledal z ljubeznijo in mu je rekel: Sedaj si pa ozdravljen. Nikoli več ne greši, da se ne bo stanje še poslabšalo. To lahko preberemo v Janezovem evangeliju - 5. poglavje, 14. vrstica.

Videl sem ljudi, kako gredo in se vračajo v stari način življenja, potem ko so že prejeli ozdravljenje. Mogoče je to nemoralnost, mogoče je druge vrste greh, saj je njihovo življenje brez molitve in zakramentov, in tedaj ponovno zbolijo.

Veliko sem dobil tudi raznih poročil iz Slovenije, ko se ljudje pritožujejo: »Oče, poglejte, na Kureščku sem bil popolnoma ozdravljen, zdaj sem pa spet bolan.« Ponovno takoj postavim vprašanje: »Ali redno moliš vsak dan, ali redno hodiš k sveti maši, ali si

zares vsem odpustil, ali si zares opravil dobro življenjsko spoved ...« In potem žalostno rečejo: »Ne, oče.« Potem pa pravim: »Vidite, v tem je razlog. Če hočemo ostati pri dobrem zdravju, moramo moliti, moramo biti v Jezusu. Jezus je rekel: 'Jaz sem trta, vi mladike. Če ostanete v meni, jaz ostanem v vas. Če ne boste v meni, če boste od mene odpadli, boste tako kot

tista suha veja, ki se je posušila in so jo odrezali. Če pa ostanete v meni, prosite, karkoli hočete' ... « To je napisano v Janezovem evangeliju - 15. poglavje, od 1. do 7. vrstice.

Upam, da sem dovolj jasno odgovoril.

*Pogovarjala se je
Mihaela Jurdana*

Iz revije Glasnik Kraljice miru

80 LET »NEDELJE«

V Borljah v Ziljski dolini na Koroškem je marca leta 1926 začel izhajati verski list Nedelja, ki te dni praznuje svojo 80-letnico. Založnik in lastnik je bil Valentin Podgorc, izdajatelj in odgovorni urednik pa Ivan Lučovnik. Prva številka je izšla na šestih straneh, na naslovnici pa je imela grafiko Jezusovega padca pod križem. Tudi Nedelja je v osemdesetih letih svojega obstoja prehodila svojevrsten križev pot, na katerem pa je vedno znova zmagovalo veselo sporočilo velikonočnega jutra. Na to je v jubilejni številki opozoril tudi krški škof Alois Schwarz. Zapisal je, da je »prva številka novega slovenskega cerkvenega časopisa izšla na pobudo slovensko govorečih duhovnikov. Leta 1941 so ga nacionalsocialisti prepovedali; dne 23. decembra 1945 je lahko – tako rekoč kot božično darilo za slovenske katoličane naše škofije – ponovno izšel. Od takrat ga ne moremo več odmisлити od podobe Cerkev na Koroškem.« Škof je še poudaril, da je Nedelja med slovenskimi kakor tudi avstrijskimi cerkvenimi časopisi sodila med pionirje tehničnega razvoja. Prva je začela izhajati z barvnimi slikami in bila prvi avstrijski cerkveni časopis z lastno domačo stranjo na internetu. Dejal je še, da je Nedelja »panorama in mozaik Cerkev v domovini in po vsem svetu«. Današnja Nedelja je komunikacijski list slovenskih koroških katoličanov. Tiska ga Mohorjeva družba v Celovcu. Lastnik in izdajatelj je ordinariat krške škofije oziroma tamkajšnji Slovenski dušnopastirski urad pod vodstvom Jožeta Marketza, glavni urednik pa je Hanzi Tomažič.

Iz Misli

Študijski dan KA na Koroškem

STANE SNOJ

Ob 40-letnici Katoliške akcije v krški škofiji so imeli v Regionalnem centru v Št. Jakobu, 5. novembra 2005, študijski dan. Na njem so govorili o Katoliški akciji v krški škofiji Janko Merkač, Gregor Batagelj (med Slovenci v Argentini), Ivo Jevnikar (med Slovenci v Italiji) in prof. dr. France Dolinar o KA na Slovenskem. Če smemo soditi po poročilu koroškega verskega tednika *Nedelja*, je dr. Dolinar s svojim poročilom zasenčil ostale govornike. Omenjeni resumé študijskega dne izzveni kot kategorična obtožba katoliškega tabora med drugo svetovno vojno. Ob branju te obsodbe v *Nedelji* sem se spomnil prof. Alojzija Luskarja, salezijanca in kateheta na begunski gimnaziji na Koroškem, ki nam je pri verouku in na sestankih dijaške Marijine kongregacije večkrat poudarjal, da moramo »sentire cum Ecclesiam«. Bojim se, da je predavatelju dr. Dolinarju, vodji Nadškofijskega arhiva v Ljubljani, manjkalo pri obdelavi omenjenega zgodovinskega pregleda prav nekaj tega čuta. Poglejmo njegove zaključke:

»Za kolaps katoliškega tabora med drugo svetovno vojno je kriva predvsem in samo naravnost pregovorna needinost katoliških organizacij med seboj. Te so v celoti ignorirale papeževo duhovno oporoko o edinosti ljubezni, edinosti misli, edinosti delovanja in edinosti discipline. Ta needinost je njihova zgodovinska odgovornost pred njihovo vestjo in Cerkvijo na Slovenskem. Te odgovornosti za razkol v slovenskem katoliškem taboru odgovorni vse do danes niso prevzeli nase in je niso obžalovali. Predvsem pa se iz nje niso ničesar naučili.«

Vprašam se: Ali je bil nemški napad na Jugoslavijo in sledeča sovražna okupacija slovenskih dežel, izgon slovenske duhovščine z Gorenjske in Štajerske, klavzura cerkva, nemška zasedba Škofjih zavodov med drugo svetovno vojno itd., itd. – posledica needinosti katoliških organizacij in zato kolaps katoliškega tabora? Ali je bila komunistična revolucija, ki se je začela z umori katoliških voditeljev, duhovnikov in vernikov med tujo okupacijo – posledica kolapsa vsega katoliškega tabora ali samo tistega dela, ki se je od njega ocepil, preslišal papežev glas in svarilo svojega škofa ter se povezal z marksističnimi, brezbožnimi revolucionarji? Ali ni prav ta skupina kristjanov 'ignorirala papeževo duhovno oporoko o edinosti ljubezni, edinosti misli, edinosti delovanja in edinosti discipline', ko je opravičevala teroristične umore, pa pomagala ubijalcem blatiti njihove žrtve iz katoliškega tabora, med prvimi člane KA in akademskega kluba Straže?

Ko govori dr. Dolinar o 'zgodovinski odgovornosti', ki jo imajo slovenski kristjani 'pred njihovo vestjo in Cerkvijo na Slovenskem', ko pravi, da 'te odgovornosti za razkol v slovenskem katoliškem taboru odgovorni vse do danes niso prevzeli nase in je niso obžalovali; predvsem pa se niso ničesar naučili', koga ima v mislih? Kdo zasluži tako obsodbo, mar tisti, ki so se morali zaradi svoje zvestobe veri pred komunističnimi teroristi braniti, ali tisti kristjani, ki so s temi sodelovali?

Julija 1942 je na primer Kocbek, kot najvidnejši predstavnik kristjanov, ki so v tistem času kolaborirali s partijo, v imenu krščanskih socialistov v slovenskem slogu takole definiral svoje prepričanje: »Tovariši, mi se ne moremo bati nobenega sodelovanja s komunisti, ker verujemo v njihovo človečanstvo. Dragi tovariši, to je velika beseda in ko smo se Slovenci zbrali v to veliko narodno skupnost, nas je nagibala tudi vera v to vaše človečanstvo poleg imperativa skrbi za človeštvo. Danes, ko ima KPS zbor prvič na svobodnih slovenskih tleh, se, dragi tovariši, spomnite, da smo v vsaki besedi, ki jo izgovorite, z vami. Vsaka vaša misel in beseda naj bo izgovorjena tudi iz naših src.« To svojo vero je Kocbek še večkrat izpovedal. Ob umoru dr. Natlačena je izjavil: »V Natlačenovi likvidaciji doživljam zakonito porajanje novega prava, revolucionarnega prava in občutka za novo pravico, ki se bo razodela v tej zgodovinski dobi.... Novi občutek za pravico si išče novih oblik, našel si jih bo s silo, ki edina odpira nova razdobja v človeškem razvoju... V takem spreminjanju je najvišja instanca le revolucionarno dejanje...«

Teh besed Kocbek nikoli ni obžaloval. Kljub temu so njemu – kot 'žrtvi komunizma' – v Ljubljani predlani postavili spomenik! Kako ne bi ponovil z dr. Dolinarjem, da se nekateri rojaki res 'niso ničesar naučili'!

Težko razumljiva je tudi naslednja trditev dr. Dolinarja: »Tam, kjer je bila Katoliška akcija posebej aktivna, se je močneje razširila in utrdila tudi komunistična partija. Njenega uspešnega razdiralnega delovanja ne gre pripisati samo njeni izjemni organizaciji, predanosti in disciplini, kot navadno slišimo v opravičilo katoliškemu neuspehu.«

Tako hudo trditev bi bilo treba utemeljiti. Kako naj bi bili člani KA krivi komunističnih pobojev? Partija je člane KA sovražila zaradi njihove zvestobe Cerkvi in poznanja njihovih terorističnih metod. Znano je, da so bili med prvimi žrtvami revolucionarjev prav mladci in da so zločinci te najbolj mučili! Komunisti so vsekakor dobro poznali

SLOVENC V DIASPORI

MARKO FINK (2)

svoje nasprotnike. Ali naj bi bila morda po mnenju dr. Dolinarja krivda Katoliške akcije prav to, da je zavračala marksizem in revolucionarne metode partije?

Upravičeno se vprašamo, kaj je dr. Dolinar hotel doseči s svojo kritiko katoliškega tabora na tem študijskem dnevu v Št. Jakobu na Koroškem. Morda to, da bi Korošci ukinili KA? S takšnimi zaključki jih pač ni mogel navduševati za novo evangelizacijo! Zakaj ni z besedico omenil revolucije med vojno ne s krvjo zapisane zgodovine Katoliške akcije v Sloveniji? Zakaj se ni spomnil vsaj tistega tabora slovenskih fantov v Celju malo pred vojno, 29. junija 1937, na katerem je vladika Anton Bonaventura Jeglič govoril tele preroške besede:

»Držimo krstno obljubo! Ostavimo zvesti katoliški Cerkvi, pa bomo odvrnili od slovenskega naroda bodoče strahote!«

»Morda bomo imeli še hujše čase. Morda bo hudobija še rastla. Tudi pri nas na Slovenskem je že začela s svojim groznim delom.«

»Upam, da vas ta hudobija ne bo niti zapeljala niti oplasila, ampak, da se boste z vso krepostjo uprli njenemu prodiranju.«

»Satan ima že svojo fronto! Pa tudi Kristus svojo fronto! In ta fronta bodite vi, možje in fantje!«

»Živimo v velikih časih! Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo, velik, ker dela mučenike in nam daje velike može.«

»Tako bomo veliki dočakali velike čase. Zato pa zahtevamo: POVSOD BOGA IN DEVICO MARIJO!«

Te Jegličeve napovedi so se uresničevale med vojno in okupacijo, zlasti od začetka revolucije naprej. Slovenci pa nikoli ne bomo pozabili, kaj se je dogajalo v tednih po 'osvoboditvi'. Grobišča širom slovenske zemlje in rožni venci ob breznihih še danes pričajo o dveh frontah med drugo svetovno vojno na Slovenskem!

In novo vprašanje: ali ni Slovenec, ki živi in se razvija v tujem okolju, daleč od matične domovine, drugačen po značaju, drugačen po vsebini? Gotovo da je, ker je v nekem smislu **državljan sveta**. Razviti je moral strategije, kako naj se ravna v okolju, v katerem se nahaja, da ne bi ogrozil svoj emocionalni svet, svoj svet vrednot, ki so povezane s slovenstvom. Tu si bom pomagal z idejo, ki sem jo slišal od pisatelja Zorka Simčiča: Ker sem 'jabolko' sem 'sadje'. Ker sem Slovenec sem človek, sem državljan sveta. Ta zavest me krepi in me identificira.

V današnjem svetu, ki je čedalje bolj povezan v globalno vas, se zaradi mojega profesionalnega dela znajdem kjerkoli po svetu v družbi kolegov, opernih pevcev najrazličnih narodnosti. Vedno se jim predstavim kot Slovenec iz Argentine. Prav zanimivo je opazovati, kako so odnosi zaradi etnične pisanosti lahko še bolj pristni in bogati. V svetu umetnikov je to dejstvo resnično bogastvo.

Zaradi te realnosti in zaradi vsega povedanega nastajajo **narodnostne podskupine** ali pa vsaj različne oblike Slovencev, ki izhajajo iz različne percepcije slovenstva in razvoja slovenskega naroda in so zato potisnjene na rob narodove zavesti. Pa če je že tako, ni nujno, da je to nekaj slabega za narod.

Narodi, ki so od nas različni, ker posedujejo velike površine teritorija, ki živijo svojo vsakdanost v veliki geografski razdalji, ki je povezana tudi z različno percepcijo časa in prostora, se lahko znajdejo v podobni situaciji.

Sprašujem se, kaj imata namreč skupnega prebivalec Vancouvra, na zahodni obali Kanade, s prebivalcem Toronta ali pa Quebeca, kjer povrh govori drugi jezik, ali pa 'Salteño' na severu Argentine s 'Patagoncem'? Slovenija je zaradi svoje diaspore toliko večja in bogatejša. Diversifikacija je že v svojem bistvu pozitivna, tudi v biološkem smislu, ker omogoča medsebojno oplajanje in bogatenje, za kar je seveda predpogoj, da je zagotovljena **interakcija med subjekti**, kar je pa žal ni vedno. Tu lahko pomislimo na razne pritiske in sovražne dejavnosti pri naših zamejskih manjšinah ali pa asimilacijskim pritiskom v anglosaksonskem svetu, čeprav se tudi na tem nivoju stvari počasi spreminjajo na bolje. V državah Commonwealtha spreminjajo državno politiko hitre asimilacije imigrantov v bolj spoštljiv način integracije, v zamejstvu pa je EZ postala pravni okvir, v katerem bodo manjšinske pravice čedalje bolj upoštevane in spoštovane. Vsekakor pa bo treba še veliko truda in strpnosti.

Ves svet, ki je danes že zelo globaliziran, se vprašuje o tem, kako zagotoviti ogroženo narodovo **identiteto** in zavest. Ali kakor se sprašuje akademik Lojze Lebič, aplicirano na našo realnost: »Kako biti doma svetovljan, po svetu pa Slovenec?« Tudi kar se umetniške kreativnosti tiče.

Bil sem pred kratkem v Amsterdamu in opazil lepake, ki opozarjajo na to problematiko, ko se poigravajo z besedami: *I am sterdam* ali pa televizijski spot v Nemčiji *Du bist Deutschland*.

Če se veliki narodi že branijo pred tem procesom, kaj šele mi. A v svoji zavesti imamo vgrajeno **trdoživost in odpornost**, ravno zato, ker smo številčno majhni in smo rastle v ogroženosti ter smo v tem smislu morda na boljšem. Pa še v drugačnem razvojnem narodovem trenutku se nahajamo. Smo v krivulji navzgor. To moramo znati izkoristiti, predvsem, ko o tej temi razpravljamo. Sklepi, do katerih prihajamo ob takih razmišljanjih, se morajo udejanjati v konkretnih političnih potezah predvsem na nivoju šolstva in državljanske vzgoje mladih. Otresti se moramo velike škode, ki jo je prinesel jugoslovanski komunizem, ko je med nas vnašal zmedo v pojme nacionalne zavesti in patriotizma. Silil nas je v negacijo izražanja naših patriotskih čustev in simbolov. Na indeksu prepovedanih knjig se je tako znašla - ne boste verjeli - pesmarica slovenskih narodnih pesmi (razstava Temna stran meseca). To bo, seveda, treba popraviti.

Pred kratkim sem imel v rokah diplomsko delo Jožice Vovk iz Antropologije glasbe na FDV v Ljubljani - ko je preučevala temo: Slovenska glasbena kultura in njen vpliv na ohranjanje etnične identitete med Slovenci v Argentini. To delo se mi je zdelo zelo zanimivo. V njem sem prebral naslednje: *»Za obstoj skupinske in etnične identitete neke skupnosti so bistveni različni reprodukcijski mehanizmi, ki po socializaciji identitete vzdržujejo in jo še utrjujejo. Pri tem igrajo veliko vlogo simboli, rituali (obredi in ceremoniali), miti, legende in idoli. Ljudje prek simbolov vzpostavljajo svojo lastno podobo...«* V tem kontekstu je pri nas v Argentini **pesem**, kot sem že omenil, imela veliko vlogo, in jo ima še danes, tudi med Slovenci v drugih državah, ker ima veliko moč, da pričara na silo odvzeto domovino, ki je ostala v srcih ljudi kot svetinja, daleč v tujem svetu.

Letošnja tema srečanja je predvsem zanimiva, ker bomo morda prek analize znali bolje postaviti **diagnozo** stanja, v katerem se nahaja naš celotni narod, posledično pa izbrali **terapijo**, kako čimbolje za-

gotoviti nadaljno rast njegovih članov in narodovega tkiva. Mislim, da moramo zelo jasno izpostaviti **potrebo po integraciji vseh skupin Slovencev po svetu**.

Ker smo različni, smo močnejši! Ta kriterij se mi zdi pravilen in uporabljen. Sedaj, ko imamo slovensko državo, mora ta institucija narediti vse potrebne politične poteze, da vzpostavi **dinamično povezavo vseh Slovencev**, ker so Slovenci po svetu dejaven element pri usmerjanju in vodenju poti slovenstva in morajo imeti zastopstvo v državnih organih, DZ ali DS. Taka politika bo pomenila vsestransko bogatenje naše države, tudi gospodarsko, in pomirila bo stanje, ki ga je povzročila državljanska vojna. Preseči je treba razprtije, ki jih je umetno vnašala komunistična diktatura skozi 45 let, prenehati s kulturnim bojem, zediniti se okoli **nacionalnega projekta**, ki nas bo ponesel v cvetoči razvoj v prihodnjih desetletjih, graditi Slovenijo v svetu in kvalitetno oblikovati **slovenski kulturni prostor**. Veliko je že bilo v 14 letih samostojnosti storjenega, a žal, veliko priložnosti tudi zamujenih. Storjenega predvsem s strani **Svetovnega slovenskega kongresa** in društva **Slovenija v svetu**, ki pomenita za Slovence po svetu zanesljivo vez z domovino. Prizadevata si za izmenjavo profesionalcev, umetniških skupin in študentov, ki veliko pomenijo za posameznike in njihova društva v tujini. Vse, kar bomo storili, da bomo dali našim rojakom po svetu signal, da jih imamo resnično za svoje in da jih upoštevamo, nam bo pomenilo vsestransko obogatitev. Z veseljem pričakujemo zakon, ki se sedaj pripravlja v Državnem zboru o odnosu Republike Slovenije do Slovencev izven njenih meja, kjer bo zajeto tudi vprašanje **repatriacije**. To vprašanje ocenjujem kot zelo pomembno, predvsem v danih okoliščinah negativne demografske rasti v Sloveniji. Končno je država spoznala, da je treba preiti iz besed v dejanja in da je to treba tudi zakonsko urediti.

REPATRIIRANEC JE NALOŽBA IN NE STROŠEK

Mislim, da se vsi strinjamo s trditvijo, **da nobena emigracija ni sama sebi namen**. Država bi morala vsakemu Slovincu, ki se želi preseliti v Slovenijo, pri tem pomagati finančno, vsaj prvo leto. Druge Slovence pa, ki zaradi svoje lastne odločitve, morda zaradi družinskih razlogov, ne morejo priti v Slovenijo, podpirati z dejanji, ki bi pomagala pri ohranjanju slovenstva v tujini. Ker je diverzifikacija nekaj zdravega, je nujno potrebna tudi interakcija. Če se ločujemo po Karavankah, oceanih, državnih mejah in nekdam po idejnih ločnicah, je vse te ovire treba premagovati s komunikacijami za prenos splošnih informacij, kritičnih misli, načrtov, kulturnih dobrin in duhovnih nagibov, zraven pa tudi z osebnimi stiki in prijateljskimi vezmi. Danes tehnologija komunikacij to omogoča. Tako ni treba iskati pomenjenja, ampak je bolje delati **za dobrodejno pestrost v različnosti**.

Iz Slovenije so se v zadnjem stoletju Slovenci v glavnem izseljevali in je zato katoliška Cerkev organizirala **Rafaelovo družbo**, ki je imela kot namen pomagati emigrantom v tujini in jim stati ob strani. Sedaj je situacija obratna; Slovenija je postala zanimiva in vabljiva in je zato danes ta družba posvečena pomoči Slovincem, ki se 'vračajo' (selijo) v Slovenijo. Te konkretne pomoči so bili že deležne razne družine, ki so se v zadnjih letih preselile iz Argentine v Slovenijo in smo za to pomoč hvaležni. Tudi država se počasi uči, kako zadostiti potrebam na tem področju.

In tu je še ogromno dela. Potrebna bo vizija, kako popraviti učinke politike izločevanja, predvsem mislim na kulturo sovraštva in na pomanjkanje srčne kulture, ki se še opažata med nami. V šolske vsebine bo treba spet vključiti vzgojo na podlagi krščanskih vrednot in vnesti vsebine, povezane z življenjem Slovencev po svetu. V učbenikih je premalo o tej temi.

Tkivo slovenstva je treba ponovno sestaviti in tu bi rad citiral stavek iz

pogovora Janka Zerzerja z Jožetom Zadravcem v tedniku DRUŽINA, ki je bil sicer apliciran na slovensko manjšino na Koroškem, ki pa lepo služi skoraj za političen program vseh Slovencev:

»Živeti in pustiti drugim živeti, neutrudno delati, kar je na vseh ravneh v blagor narodu, ne da bi pri tem oviral soseda.

Sprejemati in braniti vse, kar ustvarja mozaik poštenosti, strpnosti in sožitja.

Tudi za ceno velikih žrtev odstranjevati vse, kar ovira narodovo svobodo, pravice človeka in njegovo dostojanstvo, slovensko besedo in pesem, vero, kulturno dediščino. () Peti, peti in še enkrat peti v družbi domačih, v družbi sovaščanov, rojakov, na pevskih revijah, na cerkvenem koru, ter za to navduševati mlajše roдове, za ljudsko in umetno pesem. (

) Združevati kulturo s politiko, duha vere s temeljno človeško omiko, pristno domačnost z uglajenim svetovljanstvom, zdrav humor s polno mero inteligence, dobrohotnost s previdnostjo, odkritost in jasnost krščanskih načel ter kritično presojo z odločnostjo, marljivost in vztrajnost z zanesljivostjo, spoštovanje tradicije z odprtostjo do novih porajajočih se možnosti.«

To se mi zdi zelo bogat tekst.

Himna, ki nosi ime **Slovenija v svetu** avtorja Marka Kremžarja, veliko pove o psiholoških procesih Slovencev, ki živijo izven njenih meja. Preko nje lažje razumemo 'etos' njihove kulture, ki ne zadeva samo širše družbe, temveč tudi posameznika.

Dovolite mi, da jo preberem, ko se danes še prav posebno s

hvaležnostjo spominjam vseh Slovencev, predvsem izseljenskih duhovnikov, učiteljic, kulturnikov in tudi preprostih delavcev, ki so v svetu delali in še delajo za krepitev Slovenije v svetu:

»Slovenija, zapojmo ti iz polnega srca, naj pesem naša zadoni prek zemlje do neba! Slovenija, naš skupni dom med biseri sveta, z lepoto te obdal je Bog od morja do gora.

Slovenija, moj dom brez mej, ker nosim te s seboj! Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si Slovenija! Moj narod - svobodnjakov rod - si kneze voli sam, mučencev je, junakov plod, ki ne boji se ran. Iz tisočletnih korenin poganja naša rast. Resnico ljubimo in mir, svobodo, vero, čast.

Slovenija, moj dom brez mej, ker nosim te s seboj! Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si Slovenija!«

Mednarodno gibanje »SMO CERKEV«

MAGALY LLAGUNO (2. del)

Napori oporečnikov za nov vatikanski koncil

Nad 150 cerkvenih skupnosti, ki jih usmerja gibanje »Smo Cerkev«, je izdelalo in podpisalo 'poziv k pričetku novega koncilskega procesa z aktivnim sodelovanjem božjega ljudstva' in k 'organizaciji mednarodnega srečanja za prenovo katoliške Cerkev'. To srečanje je organiziralo gibanje »Smo Cerkev« v Madridu, na univerzi Karla III., med 19. in 22. septembrom leta 2002 pod naslovom 'Drugačna Cerkev je mogoča'. Srečanje naj bi bilo 'kolektiven doprinos' k mednarodni iniciativi za nov koncil katoliške Cerkve, 'ki jo spodbujajo

katoliški škofje z namenom doseči nov vesoljni cerkveni zbor, kot nadaljevanje drugega vatikanskega koncila'. Gibanje izraža na ta način svojo podporo pismu, ki ga je 35 katoliških škofov (po večini iz Južne Amerike) v ta namen poslalo papežu.

Mreži IMWAC so se pridružili tudi predstavniki mednarodne »Federacije poročenih katoliških duhovnikov in krščanskih homoseksualnih skupnosti«. Na že omenjenem srečanju Združenja teologov Janez XXIII. v Madridu je izjavil njihov tajnik teolog Juan José Tamayo Acosta v nagovoru 'Koncil za 21. stoletje': 'Z namenom, da se obnovi konciliarna tradicija krščanstva,' katero zastopa gibanje »Smo Cerkev«, smo

s podporo stotin katoliških skupnosti in štiridesetih latinsko ameriških škofov zaprosili, da se prične postopek za sklicanje koncila.'

Na že omenjenem kongresu 'Drugačna Cerkev je mogoča' je sodeloval tudi Kolektiv Lambda iz Valencije s temo 'Krščanstvo in homoseksualnost', medtem ko so druge delavnice obravnavale teme kot: Perspektiva vrste, Feminizem, ekologija in krščanstvo, Žensko duhovništvo v katoliški Cerkvi. Posebna okrogla miza je razpravljala o 'različnih vrstah družine', kjer so se pohvalno izražali o 'feminističnih gibanjih za spolno osvoboditev' in so podprli 'pravico' homoseksualnih 'družin' do posvojitve otrok.

Mednarodna kampanja za nov koncil

Pismo, ki ga je poslala omenjena skupina nad trideset katoliških škofov papežu pod naslovom 'K novemu koncilu' in ki vsebuje prošnjo za sklicanje novega participativnega in soodgovornega koncila, je bilo dano v javnost aprila leta 2002. Med

organizacijami, ki so to iniciativo podprle, so tudi »Katoličanke s pravico odločanja«, in 142 raznih španskih združenj, med njimi več takih, ki predstavljajo homoseksualce in lezbijke, pridružile pa so se tudi skupine iz Argentine, Urugvaja, Mehike, Peruja in Kolumbije.

V uvodu mednarodne iniciative za nov koncil katoliške Cerkve beremo, 'da je ta iniciativa samostojna in ni vezana na kako cerkveno ali civilno organizacijo', da pa je 'na razpolago vsem katoliškim vernikom ter prosi podporo vseh oseb in organizacij, ki jih to zanima.' Na drugem mestu dodaja, da je to 'kolektivna prošnja svetemu očetu, naj prične v katoliški Cerkvi proces za sklicanje novega vesoljnega cerkvenega zbora' (...), 'pri katerem naj bodo udeleženi katoličani iz vsega sveta ob sodelovanju drugih krščanskih cerkev in drugih ver.'

Pobudniki iniciative zagotavljajo, 'da je nastala ta med osebami, ki imajo visoke odgovornosti v katoliški Cerkvi', da pa so se odločili 'ne razpravljati o podrobnostih in konkretnih temah pričakovane obnove'. Pomeni, da vsaj zaenkrat ne nameravajo razložiti, v čem naj bi bile reforme, ki jih nameravajo zahtevati na bodočem koncilu. Kljub temu pa omenijo, 'da se tisti, ki do zdaj zagovarjajo potrebo po novem koncilu, nanašajo na teme kakor 'spolna in družinska morala', 'različni načini življenja spolnosti, doživljanja materinstva, in razumevanja koncepta družine', 'pristop žene do duhovništva', 'ne obveznost duhovniškega celibata', in 'ponovna vključitev in pozitivna cenitev poročenih duhovnikov.'

V dokumentu 'Bilanca in perspektive 2002-2003', ki so ga izdali 15. septembra 2003 pobudniki gibanja za novi koncil, zagotavljajo, 'da skrbno pazijo, da ne bi prizadeli rahločutnosti nikogar in da ne bi dali povoda za obtožbo, češ da so proti papežu in sedanjemu vodstvu Cerkve'. Vendar sta koordinatorja iniciative »Proconcil« Emilia Robles in Javier Malagon, ki sta bila med 1996 in 2002 koordinatorja gi-

banja »Smo Cerkev« v Španiji, med leti 1998 in 2002 pa sta bila člana mednarodne koordinacije IMWAC (International Movement We Are Church) in leta 2002 sta koordinirala Mednarodno srečanje za prenovo katoliške Cerkve pod geslom 'Drugačna Cerkev je mogoča', na katerem so propagirali 'perspektivo vrste', 'različne vrste družine', (beri poroka med homoseksualci) in 'posvečanje duhovnic v katoliški Cerkvi'.

V predstavitvi kampanje pravijo koordinatorji »Proconcila«, da je namen iniciative za nov koncil katoliške Cerkve povzročiti debato v 'skupnostih, župnijah, škofijah, redovih itd.' in da bodo 'pripombe, mnenja in predlogi', ki jih bodo dobili, 'uporabljeni med leti 2003 in 2005 za objavo širšega, bolj podrobnega in poglobljenega dokumenta', ki bo objavljen in 'dan na razpolago tudi cerkveni hierarhiji'.

Julija 2004 je »Proconcil«, za trdil, da 'je v povezavi z vso Cerkvijo in še posebno s Petrovim naslednikom' ter da je dobil do takrat nad 12.000 podpisov, med katerimi sta 2 kardinala, 41 škofov, 998 duhovnikov in 442 teologov. Škofje, ki so podpisali iniciativo, so iz Brazila, Bolivije, Argentine, Ekvadorja, Mehike, Guatemale, Peruja, Filipinov, Indonezije in Japonske. Ni omenjeno, da podpirajo to iniciativo tudi razne disidentske organizacije kot Mednarodno gibanje »Smo Cerkev«, »Katoličanke za pravico odločanja«. To da misliti, da poskušajo organizatorji pobude prikriti resnične namene, ki jih imajo s sklicevanjem koncila in da morda marsikateri škof, ki jo je podpisal, ni bil informiran o dejavnosti in namelih organizacij, ki iniciativo podpirajo.

Gornje informacije so izvleček iz izčrpnega Poročila o mednarodnem gibanju »Smo Cerkev«, ki je bilo napisano novembra 2003. Tudi to Poročilo ne zajame celotnega disidentskega gibanja v katoliški Cerkvi, ki ima v različnih škofijah in deželah lahko različne oblike.

si.catholic.net

Velik kozarec kislih kumaric in kava

Kadar se vam zgodi, da izgublujete kontrolo na lastnim življenjem, kada vam je dan s 24 urami prekratek pomislite na velik kozarec kislih kumaric.

Profesor je stal pred svojim študenti pred začetkom predavanja filozofije, za seboj je imel nekaj predmetov in je čakal. Predn je začel predavati, je brez besed dvignil velik kozarec, v katerem so bile prej kisle kumarice, ga položil na kateder in napolnil z žogicami za tenis. Potem je vprašal študent ali je kozarec poln. Strinjali so se da je. Za tem je profesor vzel škatlo polno kamenčkov in jih sipal v kozarec, ki ga je rahlo pretresal. Kamenčki so se odkotalili v prazen prostor med žogicami. Tedaj je spet vprašal študente, ali je kozarec poln. Spet so se strinjali.

Naslednja škatla, ki jo je profesor vzel, je bila polna peska. Ko ga je sipal v kozarec, je pesek zapolnil preostale prazne kotičke med žogicami in kamenčki. Še enkrat je vprašal študente, ali je kozarec poln. Skrušeno so odgovorili, da je. Tedaj je profes

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (21)

ZAPORI (VIII)

vzel izpod katedra dve skodelici, polni kave in ju zлил v kozarec. Kava je natopila pesek. Študentje so se smejali.

»Sedaj,« je rekel profesor, med tem ko je smeh pojenjal, »želim, da razumete, da ta kozarec predstavlja vaše življenje. Žogice za tenis so pomembne stvari v vašem življenju: vaša družina, vaši otroci, vaše zdravje in stvari, ki se jim predajate. To so tiste stvari, s katerimi bi vaše življenje bilo še zmeraj izpolnjeno, če bi vse drugo izgini! Kamenčki predstavljajo druge stvari, ki so za vas pomembne: vaša služba, vaša hiša, vaš avto. Pesek pa predstavljajo ostale stvari. Tiste male stvari. Če napolnite kozarec s peskom, v njem ni več mesta za žogice za tenis in za kamenčke.

Enako je v vašem življenju.

Če porabite ves svoj čas in energijo za male stvari, nikoli ne boste imeli mesta in časa za pomembne stvari. Skrbite za stvari, ki so ključne za vašo srečo! Igrajte se s svojimi otroki. Najdite čas in pojdite k zdravniku. Peljite partnerja na večerjo. Obnašajte se, kot da imate spet 18 let ... Za čiščenje stanovanja in za popravilo stvari bo vedno dovolj časa. Najprej poskrbite za žogice za tenis – stvari, ki so za vas resnično pomembne. Ugotovite svoje prioritete. Vse ostalo je pesek.«

Tedaj je ena od študentk dvignila roko in vprašala: »In kaj predstavlja kava?«

Profesor se je zasmel. »Všeč mi je, da ste to vprašali! Kavov vlivam zato, da bi vam pokazal, da ne gledate na to brez obzira koliko mislite, da je vaše življenje polno, v njem je še vedno prostor za skodelico kave s prijateljem!«

Iz Misli

Že nekaj časa je bil med nami zaprt neki partizanski oficir, zastavnik, ki je bil kljub činu še vedno mladoleten. Zakaj je bil zaprt, ne vem. Imeli smo vtis, da nam je o svoji preteklosti lagal. Ali je le kradel, kakor so pravili, ali je tudi spraval s sveta kakega svojega tovariša, kot so šepetali, ne vem. Nismo mu zaupali, a fant je bil aktiven in je pričel organizirati pobeg.

Nekje, menda na sprehodu po dvorišču, kamor so nas zadnje čase vodili že skoraj dnevno, je našel košček žagice, s katero je marljivo pilil in žagal rešetko na oknu. Večina političnih se v to ni mešala, ker smo bili nezaupljivi, a mladoletni kriminalci in partizani so mu pričeli pomagati. Jaz nisem verjel, da bo železo sploh kdaj prepilil in sem le od daleč gledal zarotnike ob oknu.

Nekega dne pa je rešetko res prepilil in kos železa mu je ostal v roki. Stvar je kar naenkrat postala resna. Železo je hitro nadomestil z lesom, ki so ga dobili iz metlinega ročaja. Ko so bodoči ubežniki les z nabrušenimi žlicami za silo obrezali, so ga pomazali s črno pasto za škornje, ki je bila zastavnikov privilegij. Od daleč ni bilo opaziti, da del rešetke manjka.

Zdaj so potrebovali še vrvi. Jaz sem zastavniku sicer rekel, da ne bom ušel, a svojo odejo sem ubežnikom vseeno dal na razpolago. Pa je niso potrebovali. Iz svojih odej, saj so jih imeli več kot mi, stari politični arestantje, so si spletli dolgo vrv. Ta naj bi segala od prvega nadstropja, kjer je bila naša soba, do tal, ali kot so nameravali, do zidu ob cesti.

V noči s 7. na 8. februar, komaj dan po naši razpravi, so se odločili, da pobegnejo. Menda še vedno nisem verjel, da gre zares, ker sem mirno zaspal.

Nenadoma sta me zbudila luč in kričanje paznikov ter miličnikov, ki so vdrli v sobo. Na okenski polici zunaj rešetke je čepel zastavnik in vse okno je bilo obsijano z žarometi.

Kasneje so mi sojetniki pripovedovali, da sta že dva zlezla skozi okno, ko ju je opazil stražar z dvorišča in prižgal reflektor. Eden se je skobacal nazaj v sobo, še predno so prišli pazniki, zastavnik pa ne. Ves načrt je bil nesmiseln, a naši ječarji so sodili drugače.

Vso noč so nas imeli po hodnikih sem in tja in od časa do časa topli ene bolj, druge manj, česar jim to pot niti nismo preveč zamerili. Najhuje je mahal po nas komandir miličnikov, ki smo mu rekli 'črnoroček'. Namesto desne roke je imel črno protezo. Kazalo je, da je imel v levici zdaj dvojno moč. Starešina Janez, ki sicer ni sodeloval z ubežniki, je bil najbolj zbit. Tožil je, da so mu zlomili dve rebri. Že tako je šepal zaradi rane, ki jo je dobil kot domobranec, zdaj pa so ga brce in udarci naših

čuvarjev prisilili, da je hodil nekaj dni sključen v dve gubi. Potem so nas zasliševali. Ko so videli, da so bili edini navdušeni ubežniki njihovi lastni ljudje, so se pomirili.

Zarotnike, same partizane, so odpeljali v manjšo celico, nas pa v bližnjo sobo 116. Pazniki so rekli, da so bili oni za kazen obsojeni na strogi zapor. Pa je bilo slišati, da so dobivali v novem domovanju več hrane kot mi, politični.

Čez nekaj dni so se nam, mladoletnim, ki smo menda v takratnih ljubljanskih zaporih edini 'pripravili' skupinski pobeg, stražarji le še smejali. V očeh pripornikov smo si seveda pridobili ugled. Da večina pri tem ni sodelovala, ni zmanjšalo naše slave, ki se je nismo branili. Ko sem kasneje premišljeval, kakšen smisel naj bi imel ta poskus nemogočega pobega, sem si stvar lahko razložil le tako, da je zastavnika jezilo, ker je bil zaprt med političnimi in je še vedno čakal na zaslišanje. Verjetno je hotel na ta način vzbuditi pozornost pri tovariših, ki so imeli oblast, pa se zanj niso zmenili. Če je bil to res njegov namen, ga je dosegel.

Tiste dni pa se je po zaporu šepetalo o resničnem pobegu, pri belem dnevu in skozi velika, čeprav ne glavna vrata. Sam tega nisem videl, a med priporniki se je takoj po pobegu takole govorilo.

Jager, sin znane ljubljanske družine, je kot politični pripornik delal v eni izmed jetniških delavnic. Nekega dne je prosil paznika, naj mu dovoli, da ostane med opoldanskim odmorom v delavnici, da bo nekaj dokončal. Dovoljenje je seveda dobil, saj je bila taka zavzetost za delo jasen znak, da je mladi mož na najboljši poti in se že uživlja v novo, socialistično stvarnost.

Ko je bil Jager v delavnici sam, je stopil na mizo in prepilil rešetko, kar ni bilo težko, saj je imel v delavnici na razpolago vse potrebno orodje. Okno je bilo kletno. Zato je lahko zlezel na dvorišče in mirno odšel proti velikim vratom, ki so sicer vodila na prosto, a so bila kot del visokega obzidja vedno zaklenjena.

Iz sob, ki so imela okno na tisto stran, so številni zaporniki začudeno gledali, kako sredi dneva nekdo samcat koraka čez trenutno prazno dvorišče. Ker ni tekel, niti pazniki, ki so to opazovali s hodnikov, niso vedeli, ali streljati ali ne. Saj z dvorišča ne more nikamor. Vendar je Jager potegnil iz žepa ključ, ki si ga je bil naredil, odklenil ogromna vrata, jih odprl le za par centimetrov in že je stal na cesti. Predno je zadonel alarm, je fant sedel v avtu, ki ga je čakal pred vrati in kot sem izvedel kasneje, je bil v nekaj urah čez mejo v Avstriji - z avtom.

Seveda je bil tak pobeg mogoč le z dobrimi zvezami, z dobrimi živci in z dobro denarnico, spravljeno nekje na varnem.

Sredi februarja je prišel na vrsto za sojenje tudi naš sobni starešina. Ko se je vrnil po končanem procesu v sobo in na kratko povedal, kako mu je šlo, je pričel navdušeno govoriti o mladem dekletu, ki je na istem procesu v zagovoru pred polno dvorano, pred sodniki in tožilcem branilo svoje prepričanje, obsojalo komunizem, branilo čast svojih bratov domobrancev in očeta, ki je

bil tudi zaprt. Janez nam je z občudovanjem ponavljal nekatere dekletove stavke. Vprašal sem ga po imenu te pogumne deklice. Povedal je, da je bila to neka Cveta Capuder, ki so jo poklicali na razpravo s prostosti in so jo potem skupaj z drugimi odvedli v zapor. Tako sem izvedel, da je bila zdaj pod isto streho z mano ter s svojo sestro in očetom tudi sestrična Cveta. Kakor vedno je tudi pred sodnikom do konca branila, kar je vedela, da je prav. To jo je sicer stalo več let zapora in nato še preganjanja, a glas o njenem nastopu je šel na sodnji od sobe do sobe in ponosni smo bili na naša dekleta, jaz seveda najbolj od vseh. Vedno sem imel Cveto rad in ko bi imel sestro, bi si želel, da bi bila taka, kakor je bila ona. Nikoli ne bo izvedela, kolikim je s svojim pogumom pomagala, da so laže vztrajali.

* * *

Po procesu sem kot obsojenec imel nove, dotlej neslutene pravice. Med njimi je bil priporniški program za politično adaptacijo in prevzgojo.

Spet so nas nekaj preselili v novo sobo, ki je imela številko 158. Bil je 14. marca. Tu so nas od časa do časa poklicali na hodnik, kjer so nam komisarji govorili o vsem dobrem bodoče komunistične družbe. Takrat sem prvič slišal vzdihniti starejšega političnega pripornika: »Oh, če bi Tito vedel, kaj se z nami godi! Gotovo bi pomagal ...« Že takrat se mi je, golobradcu, zdel ta vzdih neumen in znak notranje kapitulacije. Danes razumem, da je bil le eden prvih vidnih uspehov kolektivnega pranja možganov. Mar nima še po toliko letih marsikak dober in celo pobožen rojak starega, že rajnega kriminalca skoraj za svetnika? Propaganda, da delajo svinjarije navadni zemljani, da pa sta partija in njen prerok Tito vzvišena nad vsak dvom, je okuževala že v tistih prvih mesecih leta 1946 celo nasprotnike režima v ječi.

Nekajkrat so nas peljali tudi v jetniško dvorano - bivšo kapelo - na 'miting', ki je bil kar zabaven. Tam sem srečal strica Karla. Najprej sva si od daleč pomahala, potem pa je stric izrabil priložnost in se presedel k meni, kar je bilo seveda prepovedano. Bil je miren in občutil sem, da je tudi on srečanja vesel. Nisva mogla veliko govoriti. A tudi le nekaj besed je bilo veliko. Stisnil mi je roko. Že prej mi je nekajkrat poslal pozdrave po arestantski pošti, ki so jo ustno prenašali tako kibarji kakor delilci hrane. Oboji so bili namreč zaporniki, ki so opravljali to delo za dodatek pri menaži. Takrat, na koru jetniške kapele, med petjem partizanskih pesmi in zabavnimi skeči sva se s stricem Karlom zadnjikrat srečala. Imam ga v spominu kot modrega, pogumnega in globoko vernega moža. Po poklicu je bil zgodovinar in kasneje, po prenehanju zaporu se je spet posvečal tej stroki, čeprav ni imel od nje pravzaprav nobene koristi. Ko je leta kasneje, že pri hčerki v Izoli, napisal svoje spomine, mi je sporočil v Argentino, da bo en izvod zame. Cveta in njen mož Zvonko Grahek sta stričevo obljubo izpolnila. Zajetni rokopis sta pretipkala, dala vezati in mi kopijo poslala. Hranim ga v družinski knjižnici ob spisih svojega očeta.

V tej sobi smo dočakali še drug nepričakovan privilegij. Med nas so prišle knjige. Delovati je pričela jetniška knjižnica. Še vedno smo sicer ležali po tleh, a spremembe so nam vzbujale upanje.

Knjige so menda tedensko nosili od sobe do sobe na pladnju. Hitro je bilo treba pograbit eno, ker se je pazniku, ki je spremljal zapornika s pladnjem, vedno mudilo. Če se prav spomnim, sem bil le dvakrat deležen tega užitka. Tem večji slučaj je, da sem ob tej priložnosti dobil v roke knjigo iz knjižnice tetke Mili. Morda sem jo izbral s pladnja, ker so mi bile platnice domače. Ne spomnim se več, katera je bila, a ko sem knjigo odprl, sem opazil na prvi beli strani tetin podpis. Ni bilo dvoma. Knjiga je prišla v sodnijsko knjižnico iz naše hiše.

Vsa stvar v resnici ni bila nič skrivnostna. Našo hišo je zasedla OZNA in imela v njej svoje pisarne, v kleti pa zasilne zapore. Ker je svet majhen, sem bil v eni izmed sob zaprt nekaj časa z nekom, ki je prebil prve dni svojega arestantstva v naši kletni pralnici. Prav natanko je opisal podzemlje mojega doma. Vedel je, kje je bila shramba, kje drvarnica in da je bila v pralnici kamnita kad, ob njej pa velika peč za kuhanje perila. Ker je bila zima, se je ob tej peči grel skupaj z nekaterimi drugimi priložnostnimi gosti. Za gorivo so jim služile tudi knjige, ki so ležale na velikem kupu ob peči. Da bi se prepričal, kako je končala naša družinska knjižnica, sem moža vprašal, če se katere izmed knjig spomni. Pomislil je in rekel, da je bilo treba Jakopičev zbornik trgati po malem, ker je bil predebel, da bi ga naenkrat stlačili v peč. Dal jim je sicer precej goriva, a je bilo z njim dosti dela. Knjig je bilo veliko. Spomnil se je, da jih je bilo med njimi še nekaj, ki so bile prav nepraktično debele. Ker so bile stare in nemško pisane, niso bile zanimive. Njega so iz naše kleti premestili, predno so prišle vse knjige na vrsto za kurjavo. A ker ni bil zadnji pripornik na moščanski OZNI, so naše knjige izpolnile svojo družbeno funkcijo verjetno tako, da so geले premražene 'protiljudske elemente'.

Bojim se, da so bile nemško pisane knjige, o katerih je govoril moj sotrpin, deli 'Slave vojvodine Kranjske', ki jo je napisal plemeniti Valvasor z vse drugačnim namenom. Naš ata je pričel prevajati to monumentalno delo pod okupacijo, kmalu po pričetku vojne. Rekel je, da kot časnikar zdaj nima pravega dela, da pa je zadnji čas, da Valvasorja nekdo prevede. Ko se je zvečer vračal iz službe in mu je policijska ura onemogočala drugačno dejavnost, je sedel za mizo, razprostrl pred seboj debele Valvasorjeve knjige, nekaj slovarjev, pa zajetno mapo s svojim rokopisom in prevajal pozno v noč. Ker je bilo z rokopisom lažje kuriti kot z vezanimi knjigami, je sad atovih naporov končal v ognju najbrž še prej kot original.

In kaj ima opraviti to s tetkino knjigo v zaporih na

Miklošičevi? Očitno podstrešnih sobic, kjer je stanovala, niso izpraznili takoj, kot se je to zgodilo z našim stanovanjem. Ob selitvi OZNE v primernejše prostore pa je morda kdo menil, da bi knjige s podstrešja, ki niso bile socializmu nevarna literatura, lahko našle primerno zaposlitev na sodniji, ki je konec koncev spadala pod istega gospodarja. Vendar so bila to le moja ugibanja, ker sem že takrat nepojasnjenim pojavom rad iskal logične razlage.

Tudi v tej sobi med nami ni manjkalo navadnih zapornikov, ki so se mi zdeli po večini zanimivi ljudje. Nekega dne so pripeljali med nas fanta, ki je povedal, kako so se na nekem mitingu po plesu stopili. Milica je prišla mirit, fantje pa, ki so se do tedaj pretepali med seboj, so zdaj složno udarili po ubogih miličnikih. Nič ga ni skrbelo. Dobre volje nam je razlagal, da je pri njih že taka navada, da se po mitingih stepejo. Zaprli so ga le zato, ker je nekega miličnika preveč usekal, a je upal, da bosta kmalu oba doma. Miličnik iz bolnišnice, on pa iz aresta.

Na tako hiter izpust pa ni mogel računati drug sojetnik, ki je bil žrtev svoje prevelike postave in premočnih mišic. Miličniki so ga prišli aretirati, ker je bil, po njegovem mnenju, v gostilni malo preglasen. Pa je mož enega miličnika vrgel ven, drugega pa zagrabil za noge in ga z glavo navzdol potlačil v stranišče, česar ne bi mogel, če ne bi bil oni majhen, sam pa velik. Tako pa je bilo vse ravno prav in mož se ni mogel ustaviti skušnjavi, ki ga je stala nekaj mesecev zapora.

Kriminalci so imeli tudi to dobro lastnost, da so radi govorili. Politični smo o svojih zadevah previdno molčali, malo ker nismo vedeli, kdo v sobi bi bil lahko špicelj OZNE, malo da nismo spravljali v težave sotrpinov, kadar so jih na zaslišanih spraševali o nas. Oni pa, ki niso imeli težav z OZNO, temveč s čisto običajno milico, so se s svojimi resničnimi ali pa namišljenimi dejanji navadno kar radi pobahali.

Dalje prihodnjic

V četrtek, 6. aprila, je umrl na svojem domu v Ramos Mejiji v 93. letu starosti bivši domobranec **ALOJZIJE OPEKA**, ki je bil iz Vetrinja zadnje dni maja 1945 z drugimi domobranci vrnjen v Jugoslavijo. Bil je med tistimi, ki so jih peljali iz teharskega taborišča na morišče, njemu pa je uspelo tik pred breznom, kjer so jih streljali, z begom uiti smrti.

Pogrebna maša je bila v petek dopoldne v salezijanski cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Ob koncu svete maše je pokojnikova hči Lucija prebrala pismo svojega brata Petra, misijonarja na Madagaskarju, ki ga je tisto jutro prejela po elektronski pošti. V pismu je misijonar takole pisal svojemu očetu:

Dragi oči!

Z Madagaskarja se hočem posloviti od tebe s tem pismom!

Danes zjutraj, na prvi petek, preden sem šel maševat v tvojo kapelico Svete Družine na lepem hribu, sem odprl elektronsko pošto in videl Lucijino sporočilo, v katerem je zapisala: »Ata je šel v nebesa.« Obstrmel sem. Solze so mi pritekale na obraz. In takoj sem si rekel: »Ata je pri Bogu, kakšna sreča in milost!«

Oči, zaspal si v Kristusu, ki si mu bil vedno zvest! Kljub tvoji hudi bolezni nisi trpel, ker so bile naše molitve uslišane. Dovolj si pretrpel v svojem življenju, oči, zato je Bog hotel, da v zadnjem trenutku zaspíš v božjem miru!

Veliko si trpel, ko si moral nasilno zapustiti svojo domovino Slovenijo, domačo zemljo, sorodnike, prijatelje in znance. Trpel si, ko si taval v Italiji po kampih in iskal smisel vdrugeč podarjenemu življenju. Srečal si se z mamó, ustanovila sta lepo družino osmih otrok, kjer smo se radi imeli. Od takrat naprej se je tvoje trpljenje spreminjalo v veselje, ker sta z mamó šla v novi svet – v Argentino – in tam korajžno začela novo življenje. Kljub temu si vedno imel domotožje po svoji slovenski zemlji! Kako rad si poslušal slovenske pesmi in melodije. Sreča

in veselje sta rastle v naši družini vsakokrat, ko se je rodil kdo izmed nas!

Mi smo se vživeli v našo Argentino in obenem ostali Slovenci!

Ti, oči, si trdo delal kot zidar in si me tega ročnega dela tudi naučil, da sem potem jaz lahko pomagal tisočem družin priti do kruha in svojega doma. Vse to je bilo v načrtih Božje Previdnosti! Hvala, oči, da si me naučil tega lepega zidarskega dela, ki mi je danes v Afriki (na Madagaskarju) v tolikšno pomoč!

Oči, pred enim mesecem in pol sva se poslovila. Močno sem te objel, ker sem vedel, da je bilo to zadnjikrat! Rekel si mi: »Pojdi k svojim ovcam!« Mama pa mi je rekla: »Pojdi in nadaljuj božje delo!«

Oči, kakšno močno vero si imel! Kolikokrat si mi rekel: »Peter, veš, kaj pomeni biti Kristusov namestnik?«

Oči, ko si obhajal 90-letnico, si mi rekel: »Peter, bodi korajžen in ne glej nazaj, Sveta Družina naj te vselej spremlja!« Sveta Družina je tebi rešila življenje leta 1945 in ti si me prosil, naj postavimo na Madagaskarju v Akamasuji kapelico v čast Sveti Družini!

Danes zjutraj, ko je bila ura polnoč v Argentini, smo darovali sveto mašo na prvi petek v tvoji kapelici za tvoj večni mir in pokoj.

Ko sem povedal kristjanom, da si odšel - v nebesa, je nastala velika tišina. Rekel sem jim, da je ta kapelica nastala zaradi zaobljube mojega ata. Med mašo smo peli, a se je čutilo, da so bili ljudje žalostni. Rekel sem jim, naj ne bodo žalostni, ker si odšel po zaslužen plačilo v nebesa. Ljudje so mi rekli: »Tvoj oče je bil naš oče!« Vidiš, oči, tvoje trpljenje je obrodilo duhovne sadove onkraj morja in meja!

Na Madagaskarju, tu v kapeli Svete Družine, v tvoji kapelici, mašujemo zate in molimo za vso našo družino, da bi ostali zvesti Kristusu in ohranili vero, kot si nas ti učil!

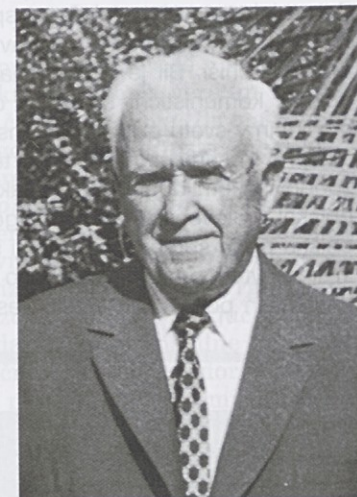
Vsak prvi petek se te bomo še posebej spominjali v tej kapelici Svete Družine. Srce Jezusovo nikdar nikogar ne zapusti! In danes na prvi petek se poslavljaj od nas vseh! Oči, letos boš z Jezusom užival Veliko noč v nebesih!

Hvala, oči, za delavnost, poštenost, ljubezen do družine in seveda za dober zgled, ki si nam ga vedno dajal! Uživaj pri Bogu srečo in večno veselje, moli za nas in mi bomo zate. Še naprej bomo povezani po božji ljubezni. Na svidenje, oči, v nebesih, kadar in kakor Bog hoče!

Zbogom!

Peter, misijonar
6. aprila 2006

ODŠEL JE Ivan Klemenčič

Gospod Ivan je bil rojen 9. avgusta 1914 v Dolu pri Ljubljani kot prvorojenec v družini z desetimi otroki. Oče je imel kolarsko podjetje in kmetijo, tako je tudi Ivan kot najstarejši sin kmalu moral prijeti za delo. Že v rani mladosti se je vključil v farno društveno življenje ter se udeleževal pri Orlu, potem pa v Fantovski zvezi. Vojna leta tudi njemu niso prizanesla. Ko so se pojavili partizani, je takoj vedel, da ne spada mednje. Kdor je pa odklonil sodelovanje s tem »osvobodilnim« gibanjem, je prišel na listo »izdajalcev«, ki jih je bilo treba »likvidirati«. Zato so ga sledili in mu stregli po življenju. Umaknil se je k prijatelju na Dunaj, kjer je ostal dalj časa. Nekega večera so partizani spet prišli na njegov dom z namenom, da ga ustrelijo. Mislili so, da je doma, zato so streljali, zadeli in ranili pa so njegovega očeta. Ko je Ivan zvedel, da je oče v bolnici na Golniku, se je vrnil, a ne domov, pač pa v Kranj, od koder ga je hodil vsak dan paziti. Ker partizani niso mogli dobiti Ivana, so se nekega dne maščevali nad komaj trinajstletno sestro. Prišli so ponjo, jo odvedli

s seboj in jo zasliševali o bratu. To je Ivana tako prizadelo, da se jim je skoraj sam javil. K sreči so jo partizani kmalu spustili, da se je zdrava vrnila domov, kar je bilo neverjetno, toda resnično.

Bil je med ustanovitelji prvih gorenjskih domobrancev v Kranju. Ker je bil pritisk partizanov vedno hujši in ljudje v zmeraj večji življenjski nevarnosti, so iz Kranja ustanavljali še druge postojanke na Gorenjskem. Po vojni se je umaknil z drugimi domobranci na Koroško. Prvo razočaranje je doživel v Borovljah, ko so jih Angleži razorožili, saj je verjel v »zahodne zaveznike«. Potem je prišel na vetrinjsko polje, kraj žalostnega spomina. S prvim transportom gorenjskih domobrancev je bil vrnjen v Jugoslavijo. Ko je na poti spoznal, kam jih peljejo, se je odločil za pobeg. Kot se je zmenil s prijateljem Lojzeto Gregorinom, je na poti iz Slovenj Gradca proti Velenju skočil iz vrste v gozd, kjer se je spet našel z Gregorinom, ki je imel s seboj celo kompas. Z njim sta se mesec dni prebijala skozi gozdove. Ko sta prišla do krajev, ki jih je Ivan poznal, sta se ločila. Ivan se je nekaj časa skrival v bližini doma in delal načrt za nov pobeg na Koroško. Res se mu je posrečilo priti čez mejo v Avstrijo, žal pa so ga pri Pliberku dobili Angleži in ga spet poslali nazaj na avstrijsko-jugoslovansko mejo. Od tu je spet ušel in po dobrem mesecu prišel v taborišče Št. Vid ob Glini, kjer je ostal nekaj časa. Tam je zvedel za begunsko taborišče ob mestu Spittal ob Dravi in se odpravil tja. Tam se je srečal z znanci pa tudi s poznanim dekletom, s Kokaljevo Mici, ki je dve leti in pol kasneje postala njegova žena.

Poroča je bila 9. maja 1948 v farni cerkvi v mestu Spittal ob Dravi na Koroškem. Poročno mašo je daroval in ju poročil ženinov bratranec lazarist Jože Mejač. Proti koncu tega leta se je špitalsko taborišče začelo prazniti. Beguncem se je odprla možnost za izselitev preko morja v Ameriko, zlasti v Argentino, zato so jih transporti

Pogrebna maša za Alojzija Opeka v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Foto: Stane Snoj

Ob njuni zlati poroki leta 1998

odvažali predvsem v Genovo v Italiji. Med temi begunci sta bila tudi Ivan in Mici, ki sta se pripeljala skupaj z drugimi taboriščniki v buenosaireško pristanišče 3. decembra 1948 z ameriško ladjo General Sturgis. Iz Inmigrantskega hotela sta se mlada zakonca vselila v prvo stanovanje v Ramos Mejiji, v znani »sanatorij«, ki je nudil prvo streho večjemu številu novih imigrantov. Ivan se je najprej zaposlil kot mizar in sicer v precej oddaljeni Pompeji. Po treh mesecih se je pa preselil z ženo, ki je pričakovala prvega otroka, v najeto stanovanje v Castelarju. Kmalu potem je kupil v tem kraju zemljišče in s pomočjo bančnega kredita začel graditi lasten dom, nedaleč stran od Slovenske pristave. Tudi zaposlitev je dobil kmalu bližje doma, ko je na priporočilo rojaka Skoberneta prišel za mizarja v moronsko »Tintorerio«, kjer je že našlo delo veliko Slovencev. V tej tovarni je imel delo, dokler ni zaprla. Potem je stopil v družbo z Viktorjem Hribarjem, da sta skupaj mizarila vse do upokojitve in še čez. Nekaj mesecev po prihodu v Argentino je mlado družino razveselil prvorojenec. Za njim so se rodili še štirji fantje, od katerih so danes vsi poročeni in z družinami.

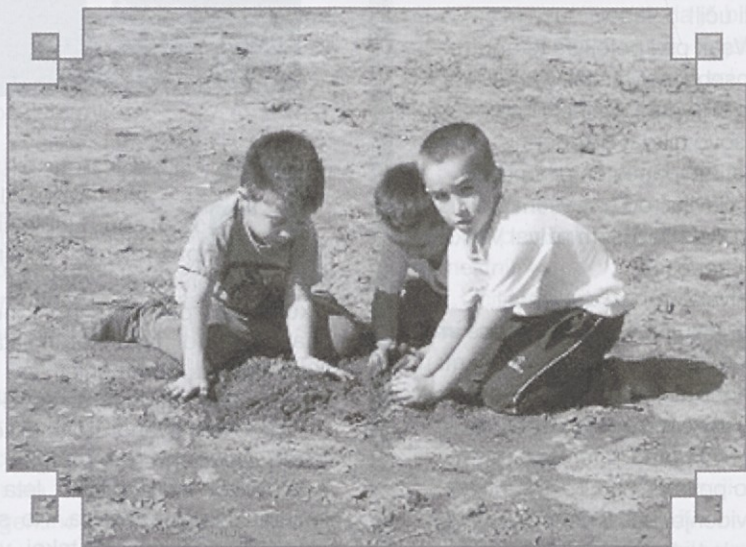
Ivan je ostal vse življenje to, kar se je naučil v mladih letih doma in v farnih društvih: zaveden in veren Slovenec. Zato je bil aktiven član tako pristavske kot slovenske skupnosti v

ODŠEL JE

Argentini. Njegovi sinovi ga imajo v spominu zlasti kot ponosnega domobranca, vse življenje zvestega svojim soborcem, ki so že 61 let prej umirali v množičnih grobiščih. Do zadnjega se je udeleževal spominskih domobranskih proslav v Slovenski hiši. Bil je srečen, da je doživel komunistični kolaps v domovini in v svetu pa tudi slovensko državno osamosvojitve. Po tem zgodovinskem dogodku je dvakrat obiskal Slovenijo. Na drugem obisku ga je spremljal najmlajši sin in sta z avtom prevozila Slovenijo po dolgem in počez. Bil je zelo vesel,

da je videl vsaj na stara leta toliko domovine. Pred osmimi leti (maja 1998) sta z ženo Mici v krogu svojih petih sinov z družinami, sorodnikov in prijateljev obhajala zlato poroko.

Lanskega 23. decembra je prišla ura njegovega odhoda v večnost. Nekaj mesecev prej je doma nesrečno padel in se tako poškodoval, da se kljub zdravniški pomoči ni več opomogel. Pokopali so ga na privatnem pokopališču Colonial v Castelarju, kjer čaka vstajenja. Vse življenje je veroval v Boga, naj ga čim prej v vsej polnosti uživa!

Pesek, gradovi in valovi

Rabi Harold Kushner je opazoval otroka, ki sta ob vodi zidala gradove iz peska. Ko sta ravno končala umetelen grad, za katerega sta potrebovala veliko časa in potrpljenja, je prišel val in ga zravnal s tlemi. Rabi je pričakoval solze in jezo. Otroka pa sta se usedla, se prijela za roke in se smejala.

Kmalu sta začela graditi nov grad.

Dejal je: »Spoznal sem, da sta me naučila pomembne lekcije. Vse stvari v našem življenju, ki jih ustvarjamo s toliko časa in energije, so zgrajene na pesku.

Trajni so samo naši odnosi z ljudmi. Prej ali slej bo prišel val in odnesel tisto, kar smo zgradili s toliko truda. Ko se bo to zgodilo, se bo lahko smejala samo tisti, ki se bo imel s kom držati za roke.«

Duhovno življenje je objavilo

JUNIJ

PRED 70 LETI (1936)

V ečino člankov v *Duhovno življenje* napiše dušni pastir Janez Hladnik sam. Redki so, ki s svojimi prispevki pomagajo napolniti mesečnik. **Sodelavci so iz Argentine in iz Slovenije.** Med argentinskimi Slovenci je bil to leto najbolj plodovit Franc Bartol, ki je od junija naprej vsak mesec objavljajl prispevek z naslovom *Iz argentinske zgodovine*. Drugi so sodelovali s krajsimi članki o svojih izkušnjah v novem svetu (Anton Podlogar *Razbil sem zadnjo čašo* in *Brez vizuma*, Slavo in Slava Troha *Pozdrav iz severa*) ter s poezijami, ki razodevajo spomine na domovino in željo po vrnitvi (Anton Podlogar *Očetova hiša* in *Iz dalje k tebi želim*, Tončka Nov *sem našla dom*, Pepca Furlan *Na grobu očetovem*). Med sodelavci iz domovine naj omenimo naslednje avtorje in članke: Slavka Ukmar *Slovenci v Beogradu*, Franc Kunstelj *Lope de Vega*, Anton Oblak *Zakaj je danes tako hudo na svetu*, Tine Debeljak *Nov italijansko-slovenski slovar*, Janez Filipič *Resnica vas bo osvobodila*. Janez Hladnik pa je poleg številnih podpisanih in nepodpisanih člankov objavljajl tudi daljše literarne prispevke: *Maj gre mimo tvojih tal* (v osmih nadaljevanjih) ter *Slovenski obrazi* (v vsaki številki od aprila naprej), v katerem opisuje svoja prva srečanja z rojaki v Argentini. Članki se odlikujejo po sočnem jeziku in svojstvenem humorju.

Kot izseljenski duhovnik med Slovenci v Argentini, **Janez Hladnik doživlja mnoga nasprotovanja** in to od svojega prihoda

naprej. Kadar pa je v slovenskem tisku napadena vera in Cerkev, se čuti izzvanega, da na napade odgovori. V junijski številki, v članku z naslovom *Tistim, ki se spotikajo*, odgovarja na očitek, da »vera je in bo odločen in največji sovražnik človeštva« in da to sledi iz »stvarnih in neovrgljivih dokazov.« Članek zaključuje z besedami, ki so značilne za njegov način izražanja: »Kdor je sit, lahko meče skledo pod mizo. Kdor je pri dobrem zdravju in pri polni telesni moči, lahko pljuje na vero in odstavlja Boga.«

Na podoben način v rubriki *Cerkveni vestnik vabi rojake k slovenski maši*: () »Mene je posebno strah in prazni cerkvi, kadar je primerno, da bi bila polna! Oj ti trde duše! Nekateri so bolj trdi kot kraške skale, iz katerih smo zrasli. Daj, človek božji, gani no! In pridi!

Ni treba misliti, da se bom naveličal. Saj berem v božji besedi: svari, opominjaj in grajaj in prosí, če radi poslušajo ali neradi... Odlašaj pa res nikar še naprej.

Je daleč... pot stane... človek je truden... Pa je res tudi to, da je pot v nebesa strma in ozka – in za Slovence tukaj pelje ravno škozi slovensko službo božjo. () Še to: iz Amerike je v nebesa pot še bolj naporna! Zato se ne ustraši ovire.«

Poleg dušnopastirskega delovanja, Hladnik nudi pomembno socialno pomoč rojakom, kar je sicer lastno vsem izseljenskim duhovnikom. V to kategorijo spada tudi **iskanje pogrešanih rojakov**. V članku *Kdo ve?* prosí bralce, naj mu pomagajo najti osebe, ki jih iščejo svojci:

»Brez sledu je izginil, ali bolje, svojcem ne da nobenega glasu Ciril Maren. Njegov zadnji naslov pred 7 leti je bil San Martin 145, Buenos Aires.« »Nič ne piše Kraševce Jože iz Črnomlja. Bil

je zaposlen v Buenos Airesu v stavbni stroki. Sem je prišel l. 1926.« »Kam je izginil Tomažič Jožef iz Vinice? Pred tremi leti je odšel ven iz Buenos Airesa.« »Župec Jože je bil pred poldrugim letom baje ubit pri nekem pretepu. Žena je zvedela za to šele sedaj in prosí, če bi ji bilo mogoče dati kako pojasnilo. Živel da je v Buenos Airesu.«

»Kdor bi mogel dati o kom kak podatek, naj stori to uslugo njegovim domačim, da javi na naše uredništvo, da obvestimo svojce,« zaključuje svojo prošnjo Janez Hladnik.

Urednik *Duhovnega življenja* nagovarja rojake, naj mu **opišejo svoje prve izkušnje in doživetja ob prihodu v Argentino**. »V domovini se posebno zanimajo za to, kakšen je tu gospodarski položaj. Zato bi bil zelo hvaležen fantom in dekletom, če bi mi opisali, kako ste doživeli svoje prve dni v tej deželi, kako ste bili iskajoči popotniki po širnih argentinskih planjavah, kako ste služili kruh, da bodo vedeli, kaj jih čaka, tisti, ki se za nami sem v to deželo žele. Kdor bi ne imel poguma, da svoje dogodke napiše, naj se pri meni oglasi, pa bova spravila na papir.«

PRED 60 LETI (1946)

10-LETNICA

Dušni pastir Janez Hladnik toži: »10 let je minilo, odkar se trudim med rojaki v Argentini. Ne morem se ponášati z ničemer pomembnim. Zunanji vidni uspeh mojega dela je skoro ničla. Pa naj bo Bog sodnik mojega dela, ki pravično vidi, če sem delal prav ali pa če sem kaj pogršil. Vem, da imajo nekateri kaj proti meni: če delajo to iz namena, da bi moje delo rušili, prosim vse poštene rojake, da mi vedno o njihovih nakanah sporočate. Ne radi moje osebe, temveč zaradi velike škode, katero drugi utrpe, če se oddaljijo od edine poti, katera k pravi sreči vodi, katero sem ravno jaz dolžan, da učim z besedo in zgledom. Če pa kdo ima

kaj proti meni dobronamerno, naj se oglasi in prav hvaležen mu bom za koristen nauk in moder nasvet. Nikar pa tistega čenčanja po oštarijah in pri kozarcu. () Jaz bi mnogo bolj v miru in tudi udobno živel, če bi pokazal hrbet Slovincem, kot so napravili premnogi inteligenti. Gre za dušni blagor na vse, dragi rojaki na Paternalu in na Avellanedi, radi česar se prizadevam. Če sem kaj pogrešil, obžalujem. Če sem koga vede ali nevede užalil, prosim naj mi odpusti. Sedaj za desetletnico mojega nehvaležnega dela pa na slovim na vse dobre, verne rojake prošnjo, da pokažite več razumevanja za vašo resnično srečo in za moje prizadevanje. Služba božja na Paternalu je tako skromno obiskana, da bom prisiljen, da jo ukinem, če se kaj ne popravi; () udeležba je tako žalostna včasih, da bi se človek zjokal.«

DESETLETNICA NA AVELLANEDI

»V juniju bo 10 let, kar se je prvič oglasila slovenska pesem v cerkvi na Avellanedi. Tamkaj žive večinoma rojaki Prekmurci, ki so pokazali prav resnično umevanje in ljubezen do slovenske službe božje. Premnog slovesen dan smo v teh letih tamkaj praznovali. () Kdo bi mogel imenovati vse, kateri imajo zaslugo, da naša služba božja na Avellanedi tako lepo uspevala! Najprej so to naše žene in možje, združeni v Bratovščini (živega rožnega venca). Potem je najprej dobri pevovodja Ciril Kren. Koliko nevšečnosti mu delajo dolga pota in včasih netočnost pevcev. Nato so pevci, ki nekateri od daleč prihite in kljubujejo vsakemu vremenu in celo boleznim (). Pa še enega ne smemo pozabiti. To je svetnik Don Orione. On sam je bil osebno navzoč dvakrat pri naši službi božji in je tedaj blagoslovil naše delo. Sedaj ga blagoslavlja že od zgoraj, iz nebes. In še ene ne smemo pozabiti: to je pa naša Marija Pomagaj, ki blagoslavlja naše delo iz zastave, na kateri ima tako lepo sliko.«

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Hladnik na svojih potovanjih k rojakom, raztresenim po Argentini, vedno izrabi priložnost, da svoje naključne sopotnike v vlaklu poučuje o Bogu, veri in poslanstvu duhovnikov. Ta razmišljanja tudi vključuje v svoj potopis: »Da se duhovni ne smejo mešati v politiko, to so mi dokazovali in jaz sem jim tudi pravdal. Samo treba je vedeti, kaj naj se pod politiko razume. 'Ali je politika, če pridigamo poštenost in povemo, da je svobodna ljubezen zmeta, da je ločitev zakona zločin proti svetosti zakramenta in proti postavi božji ter da je nesreča za človeško družbo?' To ni politika. To je prav, so mi priznali. () Duhovnik mora pokazati ljudem, kaj je prav in kaj je napak. Tisti seveda, ki se pri tem čutijo prizadeti, bodisi, ker ne morejo več tako izkoriščati brezbrambnega ali ker ne morejo priti do korita, kjer bi iskali sebe, ne pa narodov blagor; tisti, ki čutijo, da je jasna duhovnikova beseda razkrinkala njihove sebične, častihlepne in morda brezbožne namene, takoj zakriče: far se vtika v politiko. () Kdor pa razume življenje, kakor ga je razumeti treba, da živimo na zemlji zato, da bi postali vredni nebes, bo pa vedno stvari prav umel in doumel tudi to, da je navadno ravno narobe res: ne, da se farji vtikamo v politiko, temveč da se politikuni mešajo v svete stvari, katerih niti ne poznajo in ki niso nič njihova stvar.«

MIRKO RIJAVEC, MISIJONAR V EKVADORJU

piše Janezu Hladniku med drugim tudi to: »Še vedno imam v mislih ustanovitev slovenske kolonije v Ekvadorju in upam, da bo to sedaj postalo resnica. Kam naj pač s slovenskimi begunci, če ne v Ekvador, kjer jih čakamo z odprtimi rokami. Kdor to deželo pozna, razume da se da kaj velikega narediti.«

ZA BEGUNCE

»Tisti, kateri imate svojce v begunstvu in bi želeli, da pridejo v Argentino, pismeno ali osebno sporočite na: Pasco 431, Bs. Aires.«

PRED 50 LETI (1956)

3: Telovska procesija za Slovence v Velikem Buenos Airesu je bila kot vedno v prostorih zavoda Don Bosco v Ramos Mejiji. Zaradi slabega vremena se je razvila po hodnikih salezijanskega zavoda. Najsvetejše je nosil Anton Orehar, evangelije pa so brali bodoča novomašnika Marko Mavrič in Jože Rant, Janko Mernik SDB in duhovni svetnik Janez Klemenčič. Sodeloval je pevski zbor Gallus.

3: Slovenci v Mendози so imeli birmo. Mendoški škof msgr. Alfonso Maria Buteler je podelil zakrament svete birme 29 otrokom. Škof je slovenski skupini kot cerkveni knez zelo naklonjen.

8: Srebrni jubilej svojega prihoda v Argentino so slovesno proslavile **slovenske šolske sestre** v San Lorenzo pri Rosariu, kjer so pred kratkim dogradile novo poslopje. Svečanostim je prisostvoval rosarijski škof kardinal Caggiano, kateremu sestre vodijo hišno gospodinjstvo. Slovenske šolske sestre imajo cvečtoče misijone v Paraguaju in učiteljske v Formozi. V Buenos Airesu delujejo na dveh krajih: na Paternalu, kjer imajo konvikt za dečke in kjer je nad polovico otrok Slovencev ter od aprila naprej v fari Janeza Hladnika v Lanusu, kjer so odprle otroški vrtec in ljudsko šolo.

9: Slovenske dijakinje so ustanovile svojo organizacijo pod okriljem SDO. Na ustanovnem občnem zboru je 11 dijakinj sprejelo odsekova pravila ter izvolilo naslednji odbor: predsednica Silva Žužek, tajnica Vera Ašič, blagajničarka Marjeta Debeljak in študijska referentka Meta Smersu. Duhovni vodja **Dijaškega odseka SDO** (DIO) je dr. Alojzij Starc.

10: **Fantovski Mladinski**

iz naše kronike

METKA MIZERIT

dom je imel svoj 4. redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen prejšni odbor z Maksom Jesihom kot predsednikom na čelu, športni referent je bil izvoljen samo eden za ves šport in sicer Marjan Filipič, za organizacijskega referenta pa Jože Tomaževič.

17: **Družabna pravda** in krajevni odbor **Društva Slovencev** sta pripravili v farni dvorani v Ramos Mejiji **spominsko prireditev** ob obletnici papeških socialnih okrožnic *Rerum novarum* in *Quadragesimo anno*. Glavni govornik je bil Maks Jan. Sodeloval je pevski zbor iz San Martina z več pesmimi pod vodstvom Vinca Klemenčiča, fantje pa so podali zborna deklamacijo.

24: **Spominska proslava** v počastitev padlih domobrancev in vseh žrtev komunistične revolucije je bila v dvorani San José na ulici Azcuénaga 138, Buenos Aires, z naslovom: **Dan slovenske bolečine in slovenske slave**. Morala bi se vršiti 14 dni prej, pa ni bilo mogoče zaradi upora pripadnikov bivšega argentinskega režima in proglasitve obrednega stanja.

Slovensko dušno pastirstvo prosi rojake, naj namesto cvetja na grob žrtev komunističnega nasilja darujejo za **Vincencijevo konferenco**. Objavlja naslove, kjer so na razpolago zadevne vizitke.

V nedeljo, 26. marca, je bil **OBČNI ZBOR V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU**. Že v četrtek so se člani doma zbrali na informativni sestanek, kjer so predstavniki organizacij, ki delujejo v Domu, poročali o opravljenem delu in načrtih za letošnje poslovno leto. V imenu SDO in SFZ je poročal Marjan Godec. Za Mešani pevski zbor Gregor Modic. O delovanju mladcev in mladenk ga. Emi Urbančič Marušič. Voditeljica Balantičeve šole ga. Irena Urbančič Poglajen je podala poročilo o preteklem šolskem letu. Za odbor Našega doma so poročali: predsednica ga. Mici Casullo, tajnica Ivana Tekavec, blagajnik Franci Štrubelj. G. Tone Oblak je potrdil novico, da bo za 50. obletnico Doma brezjanska Marija Pomagaj ustoličena v sanhuški stolnici. Na dan občnega zbora so bile volitve. Odbor sestavljajo sledeči člani: predsednica ga. Mici Malavašič Casullo; tajnica Ivana Tekavec; podtajnica Marija Uštar Novljan; kulturna referentka Mirjam Oblak; gospodar Evgen Urbančič; blagajnik Franci Štrubelj; pomočnik Andrej Drenik; nadzornik Andrej Selan; namestnik Stanko Jelen. Širši odbor: Lovro Tomaževič; Karel Groznik; Danijel Zupanc; Marko Trpin in Nada Indihar.

Isti dan je **ODSEK ZVEZE SLOVENSkih MATEr IN ŽENA PRAZNOVAL 35. OBLETNICO**. Po sveti maši je bil zajtrk. Pri skupnem kosilu se je zbralo 250 ljudi. Na pobudo gdč. Anice Mehle so gospe pripravile koncert

narodnih pesmi. Pele so pod taktirko prof. Andrejke Selan Vombergar in občinstvo s pesmijo popeljale po vsej Sloveniji. Program je povezovala dr. Alenka Belič Fantini. Pozdravne besede je spregovorila predsednica ga. Nežka Lovšin Kržišnik. Pozdravila je tudi predsednica Doma ga. Mici Malavašič Casullo, ki je Zvezi poklonila spominsko plaketo. K lepemu jubileju je čestitala tudi predsednica osrednje organizacije ZSMŽ in se zahvalila za vse opravljeno

Praznovanje 35-letnice ZSMŽ v San Justu.
Foto: Marko Vombergar

Ob sprejemu ministra za šolstvo in šport, dr. Milana Zvera, v rezidenci veleposlaništva RS v Martinezu. Na sprejemu je pel pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelec. Foto: Marko Vombergar

delo ter jih spodbudila k nadaljevanju poslanstva žena.

V nedeljo, 26. marca, je bil **V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU OBČNI ZBOR**. Vodil ga je predsednik inž. Tone Podržaj. Svoja poročila so podali tajnik Janez Filipič, kulturni referent dr. Viktor Leber, blagajnik Rudi Dimnik in v imenu nadzornega odbora Lučka Smersu Santana. Odbor bo deloval naprej v isti sestavi.

Na izrednem občnem zboru je večina glasovala za pristop v Federacijo slovenskih društev v Argentini. Za predstavnika sta bila izvoljena Gregor Verbic in cont. Jože Rupnik.

V nedeljo, 2. aprila, je bil **V SLOVENSKI HIŠI IZREDNI OBČNI ZBOR ROŽMANOVEGA DOMA**. Obravnavali so spremembo društvenega pravilnika.

BLAGOSLOVITEV BUTARIC v Rožmanovem domu je bila na cvetno nedeljo, 9. aprila. Sv. mašo je daroval delegat dr. Jure Rode. Petje

sta vodila gg. Andrej Selan in Janez Starič. Po maši so se navzoči gostje in stanovalci udeležili skupnega kosila, ki so ga pripravile gospe iz San Justa. Imeli so tudi žrebanje, za katerega je ga. Andrejka Dolinar podarila lepo umetniško sliko. Po kosilu je sledil prijeten razgovor in voščila za veliko noč.

BLAGOSLOV BUTARIC IN PROCESIJE so bile **PO VSEH SLOVENSKIH SREDIŠČIH**, kjer so redne slovenske maše.

MLADINA S PRISTAVE je za cvetno nedeljo, pod vodstvom gospe Maruče Čeč, **PRIPRAVILA ŽIV KRIŽEV POT**. Predstavili so padec Adama in Eve ter Kristusovo trpljenje in smrt. Za besedilo je poskrbel Jožko Rožanc; za kostume pa ga. Magda Češarek. Sodelovali so še Martin Zarnik, Luka Kenda, Ivan Golob, Tomaž Klemenčič, Martin Pavšer, Gabi Jelenc, Andrej Conde, Tomaž Kenda, Pavel Grohar, Adrijan Gaser, Aleksander Zarnik in Marko Čop.

OBREDI VELIKEGA TEDNA V SLOVENSKI CERKVI MARIJE POMAGAJ.

NA VELIKI ČETRTEK se spominjamo, da je Jezus postavil dva zakramenta, to je Evharistije in mašništva. Sv. mašo je daroval g. Franci Cukjati ter nas pri pridigi spomnil, da Kristus biva med nami. Napovedovalec je bil inž. Janez Krajnik. Berili sta brala Cecilija Kocmur in Matjaž Štrubelj. Ljudsko petje je vodila priložnostna pevska skupina. Na orglah je spremljala petje prof. Andrejka Selan Vombergar. Po končanih obredih je bilo čiščenje Najsvetejšega. Sveta ura je bila najprej za žene, nato za moške, zadnjo uro čiščenja pa je opravila mladina.

NA VELIKI PETEK je bogoslužne obrede daroval g. Pavle Novak. Vodil jih je inž. Tone Podržaj. V prvem delu je bilo branje božje besede. Berili sta brala Pavel Grohar in Sašika Urbančič. Pel je Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Sledili smo petemu trpljenju našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kronista je pel Gregor Modic, Jezusa Kristusa g. Pavle Novak in Pilata Marko Štrubelj. Pri pridigi nas je duhovnik spomnil, da smo bili odrešeni po trpljenju. Sledilo je čiščenje svetega križa. Dolga vrsta vernikov se je pomikala k oltarju za poljub križanega Kristusa. Veliko je bilo družin z malimi otroki. Tudi sveto obhajilo je prejelo lepo število rojakov. Po končanih obredih smo molili križev pot.

NA VELIKO SOBOTO so naši duhovniki po slovenskih naseljih blagoslavljali jedila. To lepo slovensko navado ohranjamo v Argentini že ves čas naše naselitve.

Naš Gospod je od smrti vstal. Na veliko soboto zvečer smo se rojaki zopet zbrali k bogoslužnim vstajenskim obredom, ki jih je opravil delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Pri pridigi je voščil blagoslovljene praznike vsem navzočim, pa tudi njihovim družinam in sorodnikom. Posebej se je spomnil bolnikov, ostarelih in osamljenih ter vseh, ki se obredov niso mogli udeležiti. Napovedovalec pri obredih je bil Tone Rode. Berila so brali: Janez Krajnik, Veronika Godec, Damijan Kocmur, Rozka Likozar in Lojze Rezelj. Slovesnost obredov

je povzdignilo petje Mešanega pevskega zbora San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Na orglah jih je spremljala ga. Anka Savelli Gaser. Po končanih obredih so se rojaki pozdravljali in si želeli vesele praznike.

Vse tri dni je bila priložnost za spoved.

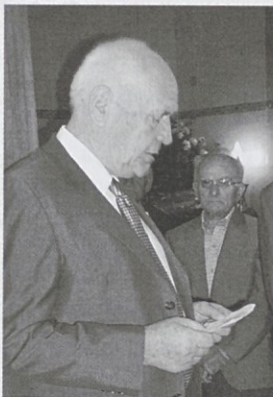
NA VELIKO NEDELJO so bile po vseh naših središčih slovesne sv. maše.

V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU so imeli po maši **VELIKONOČNO AKADEMIJO**. Sodelovali so učenci Balantičeve šole, člani in mladina Doma ter mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Akademijo je pripravila Ivana Tekavec; spisala je besedilo in izbrala pesmi za recitacije. Program je povezovala Erika Poglajen, sodelovala je Mirjam Oblak; scena je bila umetniško delo g. Toneta Oblaka.

Po vseh slovenskih domovih so imeli **skupen velikonočni zajtrk**.

V četrtek, 20. aprila, je imela **ZSMŽ ODESEK SAN MARTIN** svoj redni sestanek. Lic. Emi Urbančič je podala koristne napotke za duševno in telesno zdravje.

Na belo nedeljo, 23. aprila, je bil **OBČNI ZBOR** našega osrednjega društva **ZEDINJENE SLOVENIJE**. Sveto mašo je daroval g. Dane Vrečar za vse žive in pokojne odbornike in člane. Po skupnem zajtrku se je začel občni zbor. Predsednik Lojze Rezelj je pozdravil vse navzoče člane. Za overovatelja zapisnika sta bila izbrana gdč. Angelca Klanšek in Stane Hrovat, za preštevalca glasov pa Matjaž Čeč in Edvard Kenda. Sledilo je branje zapisnika lanskega občnega zbora, nato pa poročilo tajnika Toneta Mizerita in blagajničarke Alenke Jenko Godec. Poročali so še: namesto odsotnega kulturnega referenta Damijana Ahlina je prebral poročilo tajnik; Stanko Jelen je poročal za mladinski referat, Ani Klemen pa za šolskega. Prof. Neda Vesel je poročala o delu na srednješolskem tečaju. Za tiskovni referat je poročala gospa Pavlina Dobovšek. Končno je podal svoje poročilo še predsenik g. Lojze Rezelj.

Pogrebna maša in slovo argentinske slovenske skupnosti od g. Emila Cofa Foto: Stane Snoj

V imenu nadzornega odbora je odobrila delo dr. Katica Čukjati.

Na **IZREDNEM OBČNEM ZBORU** smo potrdili predlog, da društvo sodeluje pri pripravi Federacije, in imenovali delegata dr. Vitala Ašiča. Predsednik Lojze Rezelj je zaključil občni zbor, se zahvalil vsem navzočim in prosil za sodelovanje.

V četrtek, 27. aprila, je bil **OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSkih MATER IN ŽENA**. Vodila ga je predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Odbornice Zveze so poročale o delu, ki so ga vršile v preteklem poslovnem letu. Ga. Ančka Podržaj kot socialna referentka, ga.

Kristina Jerovšek arhivarka, ga. Marta Golob blagajničarka, gospodinja ga. Pavla Škraba, namesto odsotne tajnice je prebrala poročilo Metka Mizerit. Poročale so tudi predstavnice odsekov. Za Slovensko Pristavo ga. Marta Golob, za San Martin ga. Polona Makek, za Slovensko vas ga. Marija Grbec, za Ramos Mejijo ga. Metka Tomazin, za San Justo ga. Nežka Kržišnik. Končno je podala svoje poročilo tudi predsednica ga. Pavlina Dobovšek. Na izrednem občnem zboru smo izvolile predstavnici za Federacijo in sicer go. Andrejko Dolinar in dr. Marjano Poznič.

malo za šalo...

Neki poslanec kosi v hotelu. "Je kosilo v redu?" ga vljudno vpraša natakar.

"Hvala, kar dobro je. Žal pa ima krompir v primerjavi z mesom absolutno večino!"

+

V času socializma je delavec vprašal sekretarja partije:

"Ali bomo kmalu v komunizmu?"

"Kmalu! Komunizem je že na obzorju!"

Ko je delavec prišel domov, je pogledal v leksikon, saj ni vedel, kaj pomeni obzorje. V leksikonu pa je prebral: obzorje je namišljena meja med nebom in zemljo, ki se vse bolj oddaljuje, če se ji bližamo!

+

"Kaj ti je žena podarila za novo leto?"

»Pnevmatiko za moj bodoči avto.«

»In ti njej?«

»Obešalnik za njen bodoči plašč.«

+

"Očka, zakaj si bronil Petra v zadnjico, ko me je poljubljal? Veš, srce si mu strl."

»No ja, nisem vedel, da ga ima tako nizko.«

+

Tone in Meta vprašata mamo:

"Mama, kaj želiš, da ti podarimo za god?"

"Nič, otroka, saj vesta, da nimam denarja!"

+

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Kjer je veliko tožilcev, ni nobenega krivca.
- Ko bomo izpeljali tranzicijo do konca, bo vse spet tako, kot je bilo.
- Ko se je dvignila železna zavesa, se je začela burka.
- Ko so spoznali, da se zgodovina ni začela z njimi, so sklenili, da se bo z njimi končala.
- Kolikšne obresti prinaša predsedniku deponirana partijska izkaznica?
- Kompromis je najslabša rešitev, ki jo obe strani razglašata za najboljšo.
- Komunisti nočejo prevzeti nase grehov svojih očetov, še vedno pa stanujejo v njihovih vilah.
- Komunisti so bili prepričani, da bodo živeli večno. Samo zato niso verjeli ne v pekel ne v paradiz.
- Komunisti so naredili največ za demokracijo. Če bi ne bilo komunizma, ne bi imeli česa demokratizirati.
- Komunisti so privatizirali celo Marxov Kapital.
- Komunisti so se res izpeli, dirigirajo pa še vedno.
- Komunizem in fašizem sta siamska dvojčka.

Dve knjigi – Marko Kremžar	129
Moj brat – P. Bazilij Albin Valentin	131
Nameni Apostolata molitve za junij	134
Moja sveta hostija – M.	
Elizabeta Kremžar	135
Benedikt XVI.: »Bog je ljubezen« -	
Komentar M.K.	136
Robert, cistercijanski opat –	
Silvester Čuk	139
Če je Bog dober, zakaj obstaja trpljenje? – Iz revije <i>On živi</i>	139
Iz intervjuja	140
Vprašujete-odgovarjamo – Lojze	
Kukovica	141
Ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa! –	
James Manjackal	142
80 let »Nedelje«	143
Študijski dan KA na Koroškem	
– Stane Snoj	144
Slovenci v diaspori – Marko	
Fink	145
Mednarodno gibanje	
»Smo Cerkev«	147
Velik kozarec kislih kumaric in kava	148
Leto brez sonca – Marko	
Kremžar	149
Pismo misijonarja Petra Opeka mrtvemu očetu	152
Odšel je Ivan Klemenčič	153
Pesek, gradovi in valovi	154
Duhovno življenje je objavilo ...	155
Iz naše kronike – Metka	
Mizerit	157

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombegar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - ITALIJA: Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italija - Gorica: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italija. - AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

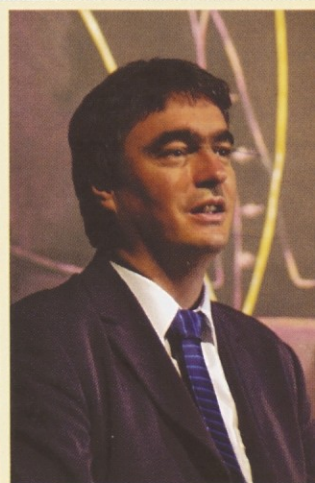
NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$65; po pošti: \$80 - OBMEJNE DRŽAVE: 90 dol; brez Stezic: 65 dol - AMERIKA: 110 dol; brez Stezic: 75 dol - EVROPA: €100; brez Stezic: €70 - OSTALE DRŽAVE: 120 dol; brez Stezic: 80 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj znižuje poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osební) ček na ime:** Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

Začetna prireditev slovenskih osnovnih šol v Slovenski hiši,

katere se je udeležil minister za šolstvo
in šport RS dr. Milan Zver.

Spremljal ga je šef kabineta Peter Debeljak
ter odpravnica poslov na veleposlaništvu RS
ga. Jana Strgar. Foto: Marko Vombegar

Minister dr. Milan Zver

FRANCO LEO PAGLICO
CON
TARIFA REDUCIDA
Circulación N° 2999

La Vida Espiritual - Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovvena. Director: Mons. dr. Jorge Rode
Ramón L. Falcón - 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 80-877
Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

VELIKA NOČ V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU

Foto: Marko Vombergar

